

THE FINAL CHAPTER

For the events of March 4, 1945, with the focus being on the cathedral site, I have gathered the following photographs, charts, floor plan and maps that will give a clearer understanding of the conditions at the cathedral starting with the 485th Bombardment Group flyover. Additional charts will show the extent of the missions this day over the city and the broader devastation to Szombathely. Document sources are noted with each illustration.

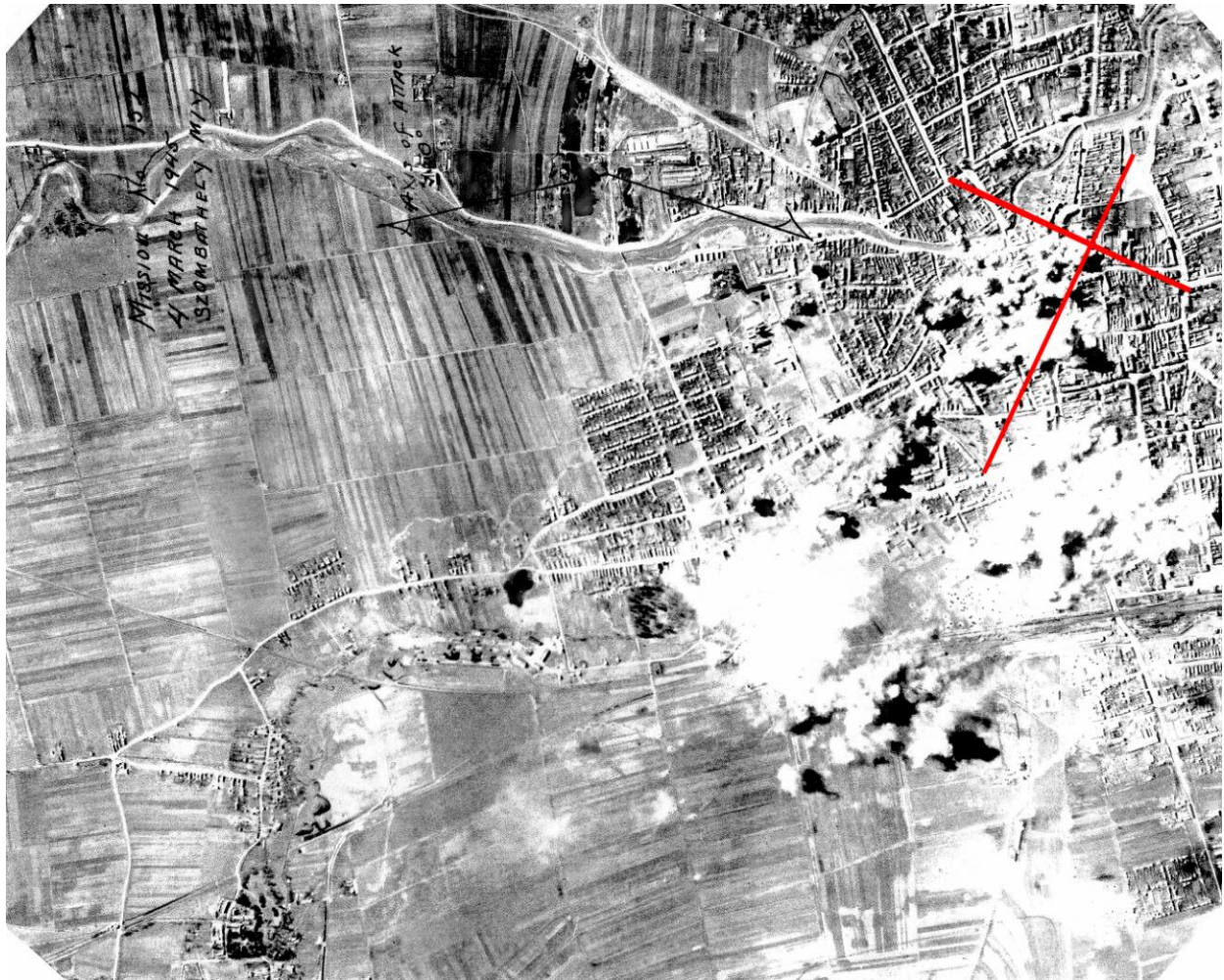
A következő fényképeket, ábrákat, alaprajzokat és térképeket gyűjtöttem össze az 1945 március 4-i eseményekkel kapcsolatban, fókuszolva főképpen a katedrális területére. Mindezt azon okból, hogy a körülmények tisztábbak és megérhetőbbek legyenek. Kezdem az információt a 485-ik Bombázó Csoport átrepülésével, majd további ábrákkal, amelyek fogják mutatni az ezen napi átrepülési misszió jelentését a város felett, valamint a kiterjedt pusztítást a környező vidéken. A képek és térképek eredetét minden esetben megjelöltem.

(Csejtey Judit)

This Bomb Photograph was taken by one of the last bombers (in the Dog Box) of the 485th Bomb Group as they flew over the city on March 4, 1945. The cathedral is located at the crossing of red lines that were fixed by street corners that were visible in the photograph and a modern street map of Szombathely. Clouds (from the explosions) over the city obscure the Marshalling Yards while the cathedral is at the edge of the last group of clouds. The left black arrow represents the direction of the bomb group and the right arrow indicates magnetic North (added by the Air Force, 1945). The density of explosion clouds cast black shadows being closer to the ground. The cluster of clouds at the red crossing would have come from the 4th Box of the 485th Bomb Group which were the last planes in this group over the city. The clustering of all explosion clouds indicate the 4 boxes of the 485th that were positioned above at 23,500 ft. at the moment of taking this photograph. Lighter atmospheric clouds higher up in the sky can also be noted. The dispersion of explosive clouds over the city are in agreement with the Bomb Plot Charts, the March Edition of the Monthly Recap, and the Mission Summary documents found on this Web Site, indicating the low accuracy of hitting the target, the Marshalling (railroad) Yards.

(Photo on the next page)

U.S.A.A.C. (485th. Bomb Group)

A bombáról a fényképet a 485-ik Bombázó Csoport alakulatának utolsó gépéből készítették a város feletti átrepülés alkalmával, 1945 március 4-én. A katedrális fekvése két egymást keresztező vörös vonallal van megjelölve, amely utcasarkok láthatók a fényképen és a modern szombathelyi térképen is. A robbanás okozta felhő eltakarja a Rendező Pályaudvart. A katedrális az utolsó felhő csoport szélén van. A balra mutató fekete nyíl a Bombázó Csoport irányát jelzi, és a jobbra mutató fekete nyíl mutatja a magnetikus északi irányt. (ezt az Amerikai Légierők jegyezték be 1945-ben.) A robbanási felhők sűrűsége egy fekete árnyat vet a földhöz közelre. A vörös keresztező vonaloknál lévő felhő csoport a város felett átrepülő 485-ös Bombázó Csoport 4. Boxának az utolsó gépéből jöhetett. A robbanó felhő-csoport a város felett a 485-ös Bombázó Csoport négy Box-ánál a pozícióját mutatja. A fényképezés idején a Bombázó Csoport 23,500 láb, azaz 7,163 méter magasan volt. Szintén láthatók könnyebb légköri felhők, magasabban az égen. A robbanási felhők eloszlása egyetértésben van a Bombázó Pilóták Térképeivel, azok márciusi jelentéseivel, valamint a március havi jelentések összesített kiadásával. Ezen dokumentumok megtalálhatók a mi Web oldalunkon. A dokumentumok azt mutatják, hogy a célpont a Rendező Pályaudvar megbombázása volt, de az eredmény minimális pontosságot mutat csak.

(Csejtey Judit)

This "Photoshop"^(Adobe) rendering of the "explosion" clouds are subjective as a light cloud cover was present at this moment over the city. This image rendering should be considered for illustration purposes only. This "adjusted copy" was created from the original (with white clouds on the above page) and is not an official Air Force photograph.

Ez a "Photoshop"^(Adobe) képe a "robbanó" felhőknek megfelel a tárgyilagosságnak, mivel a város felhővel volt borítva az adott pillanatban. Ez a kép csak illusztrációs szándékként van megadva. Az "alakított másolat" az eredetiről készült (fehér felhőkkel az előző oldalról) és ez nem az Amerikai Légierők hivatalos fényképe.

(Csejtey Judit)

U.S.A.A.C. (460th Bomb Group)

This is an official Army Air Force Bomb Fall Plot photograph that was created after the mission of March 4, 1945. The white dots and dash lines were added by the A-2 Intelligence Group back at the base in Italy. It indicates the plotting of 135 bombs out of 215 total bombs that were dropped this day by the 460th Bomb Group. The image was taken after the mission and probably by reconnaissance aircraft late in the afternoon of March 4th 1945 from 22,000 feet over the city. The total of bombs dropped is 3 more bombs (215) than the Mission Narrative Report of (212) bombs dropped. The sky is now clear of explosion clouds and a haze in the air can be noted above the city. This photograph is important as it reveals the following condition of the cathedral. (See the next photograph).

Ez a légi erőnek a 1945. március 4-i bevetés után készült hivatalos fényképe a bombatámadás helyszínéről. A fehér foltokkal és a szaggatott vonalakkal az A-2 Hírszerző Csoport egészítette ki az olasz bázison. A foltok a bevetés napján a 460. bombázó csoport által ledobott 215 bombából 135-nek a helyét mutatják. A képet a bevetés után, 1945. március 4-ének késő délutánján, 22,000 láb magasságból készítette feltehetően egy felderítő repülőgép. A bombák jelzett száma itt 215, ami 3-mal több, mint a Bevetési Jelentésben írt 212. A robbanások füstje ekkorra már széteszlott, és a város fölött pára látható. Ez a fénykép annyiban fontos, hogy megmutatja a Székesegyház állapotát (ld. a következő képet).

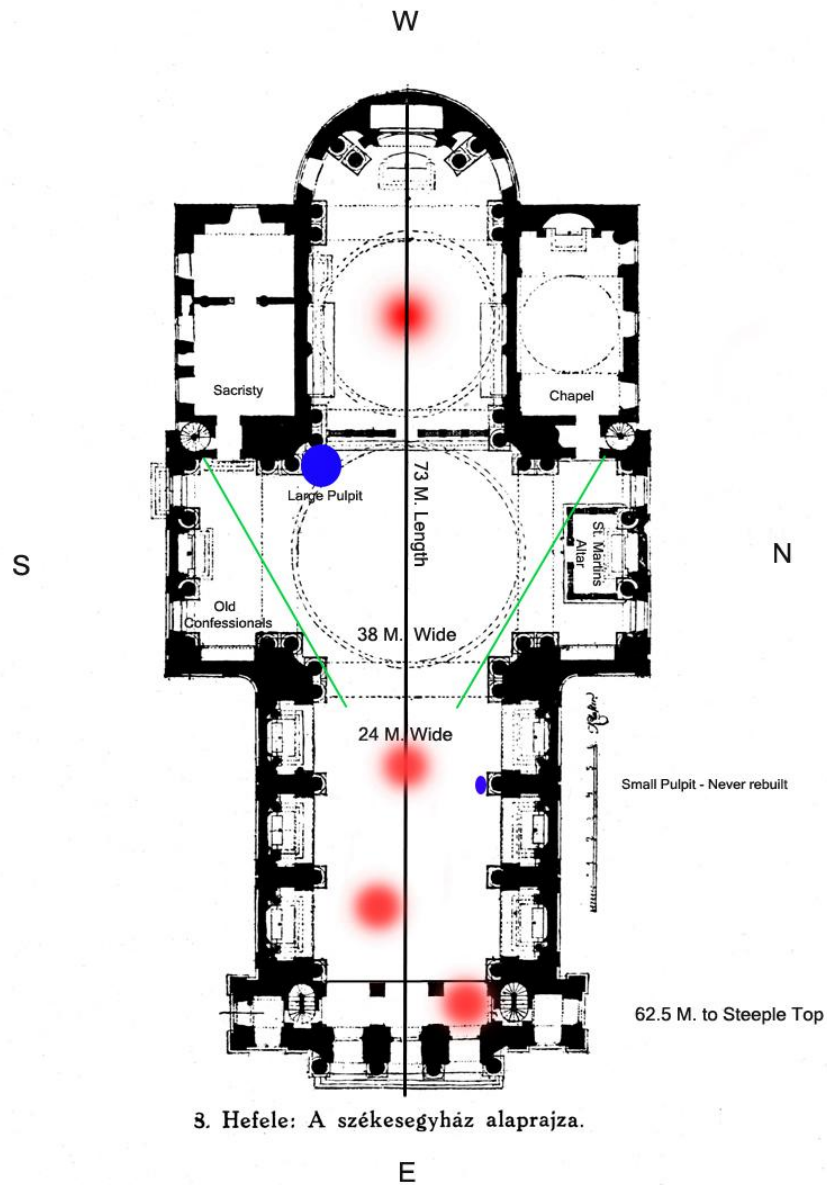
(Pósfai Ilona és Bokor Nándor)

This enlargement (approx. 1200 X) shows the cathedral complex from the Bomb Plot photograph of the 460th Bomb Group above this page. The afternoon shadows of the Bishops Palace, the clock tower and front wall are casting a shadow line across the parking area in front of the cathedral. The large opening in the roof of the Nave now allows the sun to shine on the cathedral floor and walls while the hole in the roof of the Sanctuary shows as a dark circular area. Roof areas of the cathedral that remain, show as light areas (the sun's reflections), and the opposite sides are covered in shade and now show dark. To date, this is the first known image of the cathedral taken on the day of the bombing and would show the condition of the structure as of March 4, 1945 about 2- 4 PM in the afternoon. Note also that the left wing of the Bishop's Palace has now been shortened to be about equal to the front wall of the cathedral that faces the street.

Ez a fotó a 460. bombázó csoport fentebbi képe egy részletének kb. 1200-szoros nagyítása, és a Székesegyház épületegyüttesét mutatja. A délutáni fényben a Püspöki Palota, az óratorony és a homlokzati fal árnyéka vetül a Székesegyház előtti parkolóra. A főhajó tetején keletkezett nagy résen keresztül a nap besüt a Székesegyház padlójára és falaira, míg a szentély tetején levő lyuk sötét körlapként jelenik meg a képen. Az épen maradt tetőterületek világosak (visszatükrözik a napfényt), a szemközti oldalak pedig árnyékban vannak, és sötétben látszanak. Jelenleg ez a legkorábbi ismert fénykép a Székesegyházról a támadás után; az épületnek az 1945. március 4. kb. 14-16 órai állapotát mutatja. Vegyük észre, hogy a Püspöki Palota bal szárnya megrövidült, hossza kb. a Székesegyháznak az utcára néző homlokzati falával egyezik meg.

(Pósfai Ilona és Bokor Nándor)

3. Hefele: A székesegyház alaprajza.

The Great Cathedral
 Sarlos Boldogasszony
 The Visitation of the Blessed Virgin Mary to Elizabeth

The above floor plan shows possible locations of bombs exploding within the walls of the cathedral based on the photographs of bomb damage from 1945. In all probability, the bombs exploded in the airspace above the pews in the nave, having been fused at .1 - .01 (front and tail) respectively. Using the Bomb Damage photographs (on this Website), the Engineering Report by Hell Geza of August 20, 1945, and the Book by Dr. Gefin Gyula's description of the damage to the interior of the Cathedral, a possible configuration of explosions within the walls of the cathedral (being limited to four bombs exploding), is illustrated above. The bomb (closest to the crossing) blasted bomb fragments deep into the transepts as indicated by the green lines.

The bombs were #500 Lb. ea., RDX General Purpose explosive munitions.

A fenti alaprajz az 1945-ös bombatámadás nyomainak fényképei alapján a Székesegyház falain belül bekövetkezett bombarobbanások valószínű helyeit mutatja. A bombák minden valószínűség szerint a főhajóban, a padosorok felett a levegőben robbantak fel, miután .1-.01 (első és hátsó) gyújtásra voltak állítva. A Székesegyház falai között bekövetkezett robbanások valószínűsíthető helyét mutatja a kép (4 bombáét), a weblapon is megtalálható, bombakárokat mutató fényképek, Hell Géza 1945. augusztus 20-i műszaki jelentése, valamint Dr. Géfin Gyula könyvének a Székesegyház belső sérüléseit leíró része alapján. A kereszthajóhoz legközelebbi bomba repeszei mélyen behatoltak a kereszthajóba, ahogy a zöld vonalak is jelzik.

A bombák egyenként 500 font súlyú, RDX típusúak voltak.

(Pósfai Ilona és Bokor Nándor)

The Bomb Plot charts that follow, are from the four bomber groups this day and indicate the 55th Bomb Wing's accounting of the accuracy of this day's mission. Again, we see a cluster of bombs at the cathedral site by the 485th Bomb Group. Reference points were noted by this author and are not on the original Air Force documents.

A négy bombázó csoport alábbi bombabecsapódási ábrái mutatják az 55. bombázó szárny támadási pontosságát ezen a bevetésen. A Székesegyház környékén itt is a 485. bombázó csoport bombáinak koncentrációja látható. A referenciapontokat a szerző adta hozzá, azok nem szerepelnek a Légierő eredeti dokumentumaiban.
(Original AAC Bomb Plot – Frame #432 Microfilm)

(Pósfai Ilona és Bokor Nándor)

Original from Microfilm.
Frame #432

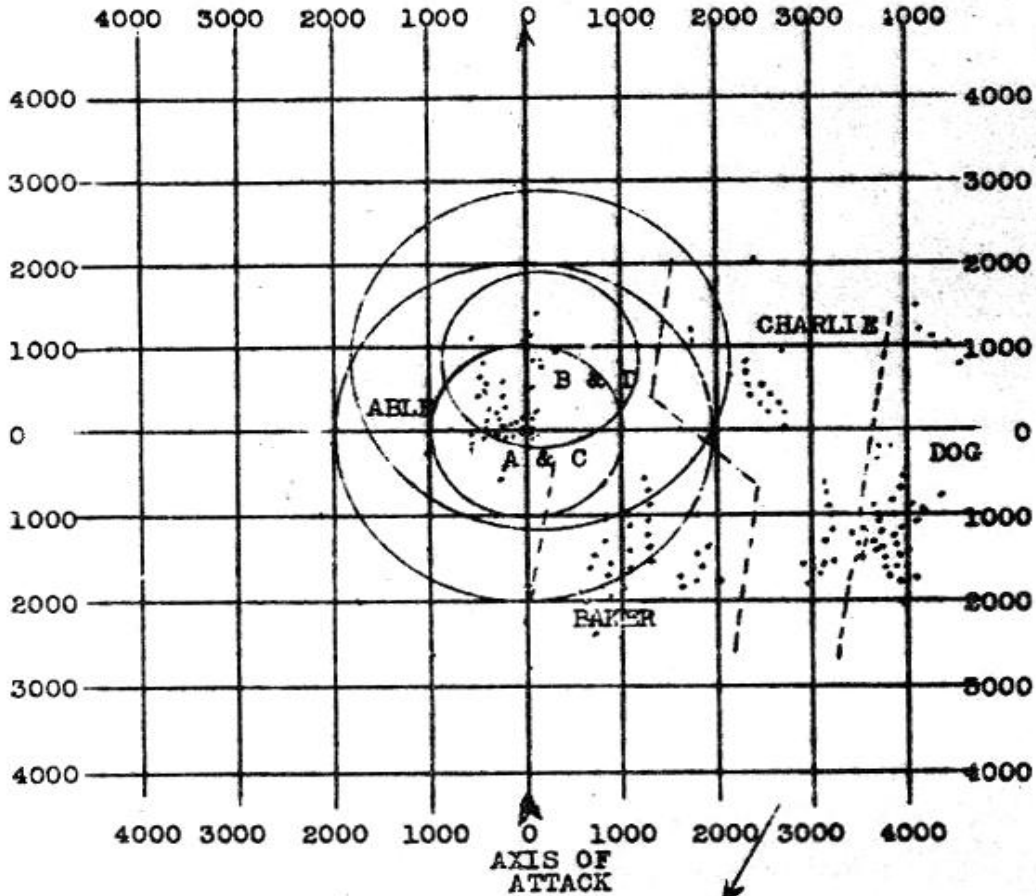
CONFIDENTIAL

432

55TH BOMB WING

**485TH GROUP 4 MARCH 1945
MISSION NO. 152**

SZOMBATHELY M/Y

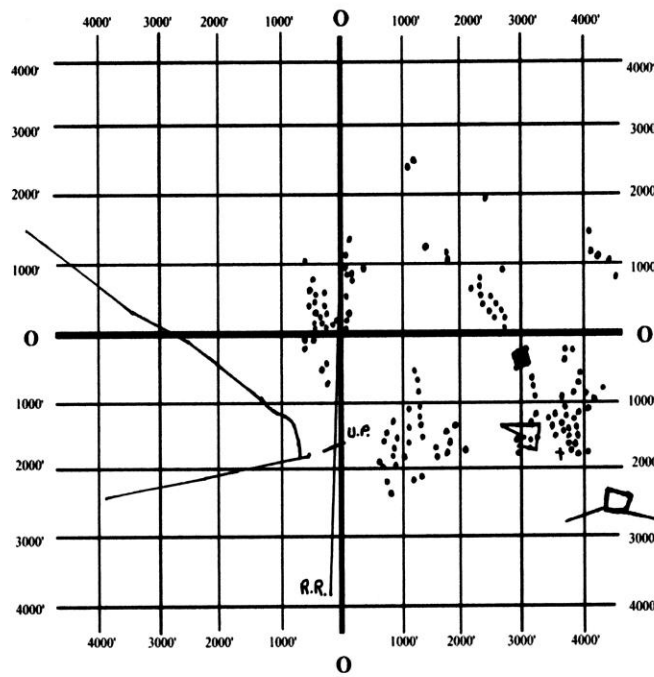
Bombs Dropped 208
Bombs Plotted 150 - 72.1%

ABLE & CHARLIE BOXES
Bombs Plotted 78
Plotted within 1000' . . 36 - 46.2%
Plotted within 2000' . . 46 - 59.0%
Plotted outside 2000' . 32 - 41.0%

BAKER & DOG BOXES
Bombs Plotted 72
Plotted within 1000' . . 0 - 0.0%
Plotted within 2000' . . 8 - 8.8%
Plotted outside 2000' . 70 - 97.2%

CONFIDENTIAL

55th Bomb Wing
 485th. Bomb Group
 4 March 1945 Mission #152
 Szombathely M/Y

↑
 AXIS OF ATTACK

Bombs Dropped 208
 Bombs Plotted 150 - 72.1%

ABLE & CHARLIE BOXES

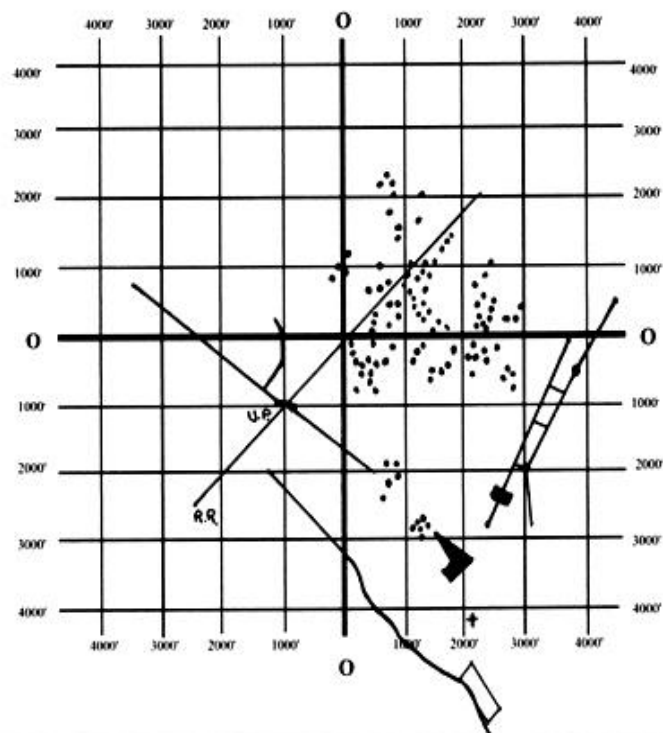
Bombs Plotted 78
 Plotted within 1,000' 36 - 46.2%
 Plotted within 2,000' 46 - 59.0%
 Plotted outside 2,000' 32 - 41.0%

BAKER & DOG BOXES

Bombs Plotted 72
 Plotted within 1,000' 0 - 0%
 Plotted within 2,000' 2 - 2.8%
 Plotted outside 2,000' 70 - 97.2%

Reference Points: Foter (outlined), Batthyany Ter, RR Tracks,
 Zanati ut, Vepi ut., UP-Underpass, + Cathedral

55th Bomb Wing
 465th Bomb Group
 4 March 1945 Mission #155
 Szombathely M/Y

AXIS OF ATTACK

Bombs Dropped ↑ 200

Bombs Plotted 116 - 58.0%

ABLE & CHARLIE BOXES

Bombs Plotted 49

Plotted within 1,000' 26 - 53.1%

Plotted within 2,000' 36 - 71.4%

Plotted outside 2,000' 13 - 28.6%

BAKER & DOG BOXES

Bombs Plotted 67

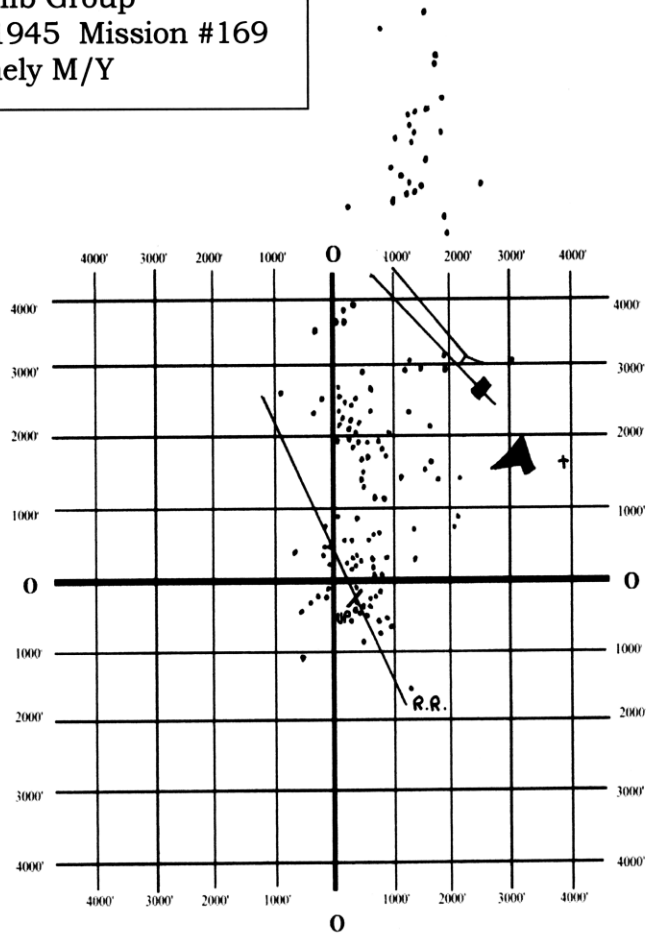
Plotted within 1,000' 23 - 34.3%

Plotted within 2,000' 61 - 91.0%

Plotted outside 2,000' 6 - 9.0%

Reference Points: Foter, Bathany Ter, RR Tracks, UP-Underpass,
 Zanati ut, Vepi ut, II Rakoczi Ferenc utca, Rumi ut,
 + Cathedral.

55th Bomb Wing
 460th. Bomb Group
 4 March 1945 Mission #169
 Szombathely M/Y

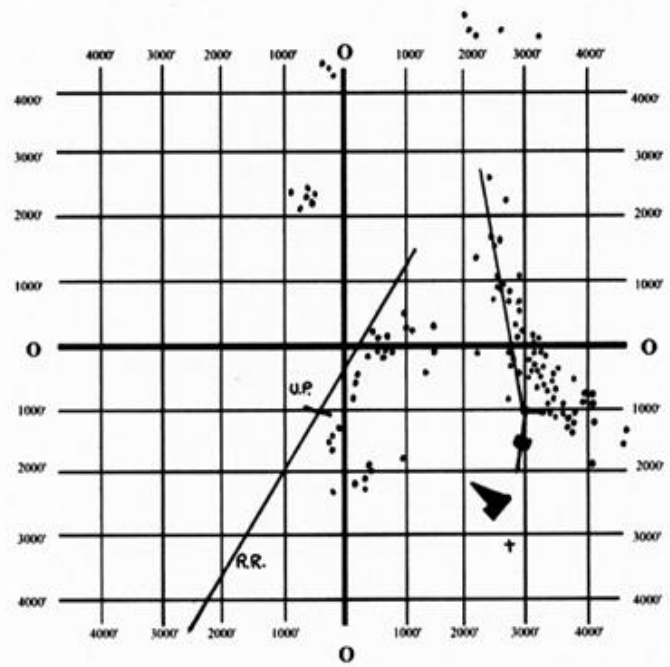
↑
 AXIS OF ATTACK

Bombs Dropped	215	
Bombs Plotted	136	63.3%
Plotted within 1,000'	48	35.3%
Plotted within 2,000'	71	52.2%
Plotted outside 2,000'	65	47.8

(0-0 is desired mean point of impact)

Reference Points: Foter, Batthyany Ter, II Rakoczi Ferenc utca
 RR Tracks, UP- Underpass, + Cathedral

55th Bomb Wing
 464th Bomb Group
 4 March 1945 Mission #151
 Szombathely M/Y

↑ AXIS OF ATTACK			
Bombs Dropped		200	
Bombs Plotted		116 - 58%	
ABLE & CHARLIE BOXES		BAKER & DOG BOXES	
Bombs Plotted		Bombs Plotted	
49		67	
Plotted within 1,000'	26 - 53.1%	Plotted within 1,000'	23 - 34.2%
Plotted within 2,000'	36 - 71.4%	Plotted within 2,000'	61 - 91.0%
Plotted outside 2,000'	13 - 28.6%	Plotted outside 2,000'	6 - 9.0%
Reference Points: Foter, Batthyany Ter, II Rakoczi Ferenc utca RR Tracks and UP-Underpass, + Cathedral			

Bomb Plots: The above four Bomb Plots were attached to the Mission Narratives and were made by the S-2 Group after the mission. These plots were generated from the actual Bomb Plot Photographs using preprinted graphs and dotting the craters from stereoscopic images taken by S-2 and/or photographs from the later flyovers by the other bomb groups this day. The microfilm copies now available are 16mm film of the originals that are extremely poor in the paper edition. The author created the chart (via computer), printed on translucent paper, and by placing the same over the paper copy on a back lit X-Ray Viewing box, I dotted all of the white dots on the Bomb Plot Photographs with a black pen on the new paper graph. Additional reference points of the city have been added to assist the reader at this time, and were not on the original Bomb Plot charts, but these same features can be seen in the photographs as in the Bomb Plot Photograph for the 460th Bomb Group (above). Errors in the microfilm to paper copy probably lost some information but the typing below the graphs are accurate.

Bombabecsapódási ábrák: A fenti négy bombabecsapódási ábrát az S-2 csoport készítette a bevetések után, és a bevetési jelentésekhez csatolták. Az ábrákat a tényleges bombabecsapódási fényképekből (1d. fent) készítették úgy, hogy előre kinyomtatott koordinátarendszereken bejelölték az S-2 csoport sztereoszkopikus fényképein, illetve a más bombázócsoportok aznap készült fényképein látható bombakrátereket. A jelenleg hozzáférhető mikrofilm kópiák az eredetiktől készült 16mm-es másolatok, amelyek papírra nyomtatva nagyon rossz minőségben látszanak. A szerző számítógéppel kirajzolta a rácsvonalakat, pauszpapírra kinyomtatta, majd azt a papírmásolatra helyezve alulról megvilágította, s fekete tintával a pauszpapírra átrajzolta a bombabecsapódási fényképeken szereplő fehér pontokat. Az olvasó tájékozódását elősegítendő a városról további referenciapontokat jelöltem az ábrára. A mikrofilről készült papírmásolat hibái okozhattak információvesztést, de az ábrák alatti feliratok pontosak.

(Pósfai Ilona és Bokor Nándor)

(Cathedral Archives)

The explosion in the Sanctuary area caused massive heat and concussion damage to all furnishings in the area as well as in the rooms above the Sacristy that held the Cathedral Archives. Extensive destruction to all furnishings, frescos and art can be seen. The Gloria above the Altar and Tabernacle, although damaged, remained in place and was later restored. The marble railing at the steps was broken but later repaired and eventually relocated to the North Transept around the St. Martin Altar. Note the mid morning sunlight shining on the Gloria through the hole in the roof.

A robbanás a Szentélyben komoly hő károkat okozott és összezúzott minden belső díszítést körülötte, valamint a Sekrestye feletti termekben, amelyek a Katedrális Archívumát tartalmazták. Nagymerteku rombolás látható a freskókon és a művészi tárgyakon. Az oltár és Tabernákulum feletti Glória, bár megsérült, a helyén maradt és később restaurálták. A lépcsőknél lévő márvány korlát eltörtött de később megjavították és idővel áthelyezték az Északi Kereszthajóba, a Szent Márton oltár köré. Figyelemre méltó a délelőtti napfény amint megvilágítja a Gloriát a tetőn lévő nyíláson keresztül.

(Csejtey Judit)

(Author)

The Cherub's face at the Gospel (left) side of the High Altar in the Sanctuary was hit with a small bomb fragment. Above the altar the original painting by Maulbertsch was totally destroyed by the heat and blast.

Egy kisebb bomba repesz megsértette az evangélium oldalon lévő angyal arcát a Szentély Főoltárja bal oldalán. A Főoltár felett lévő eredeti Maulbertsch festmény teljesen megsemmisült a hőség és robbanás következtében.

(Csejtey Judit)

(Author)

The High Altar as it looks today. The Tabernacle is protected by columns with gold bases, capitals and ledges with scrolls and the canopy above, and all are replicated in miniature from the cathedral's actual motif. The crown at the top of the canopy is "The Paschal Lamb" (The Lamb of God that takes away the sins of this World", being Christ our Lord.).

Igy néz ki jelenleg a Főoltár. A Tabernákulum arany talpazatú oszlopokkal, aranyozott feliratos diszítéssel és a baldachinnal van védve; mindezek miniatűr másolatai a Katedrális motívumainak. A baldachin tetején lévő korona az "Áldozati Bárány" ("Az Isten Báránya aki elveszi a világ bűneit", lévén a mi Urunk Jézus Krisztus.)
(Csejtey Judit)

(Author)

The following two images were taken in the North Transept at the entry doors to the Chapel. Fragment damage can be noted today in the moldings above the door which were never repaired. Bomb or column fragments from the explosion nearest the crossing of the Nave is shown by green lines on the Floor Plan (above). The ceiling over the crossing was heavily spalled and burned, but no breach in the ceiling structure was noted in the old interior photographs of bomb damage. (See Photo Albums)

(Author)

A scroll decoration on the left side of the door moldings to the Chapel remains unrepaired. Fragments from the first bomb in the Nave traveled deep into both the North and South Transepts. The bust above the door was never replaced and this Entry probably looked much like the Entry to the Sacristy (See Pre War Photo below).

A következő két kép az északi kereszthajóban készült, a Kápolna bejárati ajtójánál. Bombaszilánk sérülés látható jelenleg is az ajtófélfában amelyet mai napig sem javítottak ki. A Főhajó kereszteződésénél való robbanás eredményeként bomba vagy oszlop töredék darabok láthatók. Ezek zöld vonalakkal vannak ábrázolva az Alaprajzon (fent). A mennyezet erősen megzúzódott és megégett, de strukturális sérülés nem látható a régi belső fényképeken (lásd Fényképalbumokat).

(Csejtey Judit)

A feliratszalagos díszítés a Kápolna bejártának baloldali ajtófélfáján sincs megjavítva. A Főhajót érő első bomba szilánkjai eljutottak mélyen az északi és déli hajókba. Az ajtó feletti mellszobrot sohasem pótolták, és ez a bejárat valószínűleg nagyon hasonlított a Sekrestye bejártához (lásd a lenti, háború előtti fényképet).

(Csejtey Judit)

(Cathedral Archives)

(Cathedral Archives)

A "Pre War" photograph of the Entry to the Sacristy (on the left) is compared to a photograph taken shortly after the bombing on March 4, 1945. The bomb damage photograph (on the right) shows heavy damage to the Oak Doors as well as fragment damage to the marble wainscoting at the door, and the corner of the columns base on the right side. Chipping of the door moldings on the left side and the damage to the Cherubs and decorations above the door are the results of the forward explosion in the Nave.

A Sekrestye Bejáratának a "Háború Előtti" fényképét (baloldali kép) össze lehet hasonlítani a bombázás utáni, 1945 március 4-én felvett fényképpel. A bomba általi sérülés fényképe (jobb oldali kép) mutatja a tölgyfa ajtó súlyos sérülését, valamint a szilánkos sérülést az ajtó körüli márvány burkolaton, és az oszlopok alapjainak márvány bevonatán jobb oldalon. Az ajtókeret jobb oldali forgácsolódása valamint az angyalok és az ajtó feletti díszítés sérülése a főhajó első részén felrobbant bomba eredménye.

(Csejtey Judit)

(Author)

The Entry Doors to the Sacristy as they look today. The white Cherubs and decoration were never replaced above the door ledge.

A Sekrestye bejárati ajtaja mai állapotában. A fehér angyalok hiányoznak és az ajtó feletti párkány díszítését sohasem állították helyre.

(Csejtey Judit)

(Cathedral Archives)

The Pulpit as it was photographed prior to WW II is from the Cathedral Archives and was published in the book "A Szombathelyi Székesegyház" in November 1945. The additional extension to the canopy over the pulpit created a larger "sound-board" to improve the hearing of the sermons by the faithful at the back of the cathedral. It was never replaced after the war. Audio equipment soon became available after the reconstruction and was probably employed at some early date.

A Szószék második világháború előtti fényképe megtalálható a Katedrális Archiviumában, és a "Szombathelyi Székesegyház" című könyv 1945 novemberi kiadásában is szerepel. A szószék feletti baldachin pereme egy nagyobb hangerősítő hatást eredményezett, hogy a szentbeszédet a hívek jobban hallhassák a Katedrális háttérében is. Ezt a peremet sohasem építették fel újra a háború után. A hangerősítő felszerelés hamarosan kapható lett az újjáépítés után, s így valószínűleg ezt használták már a továbbiakban.

(Csejtey Judit)

(Cathedral Archives)

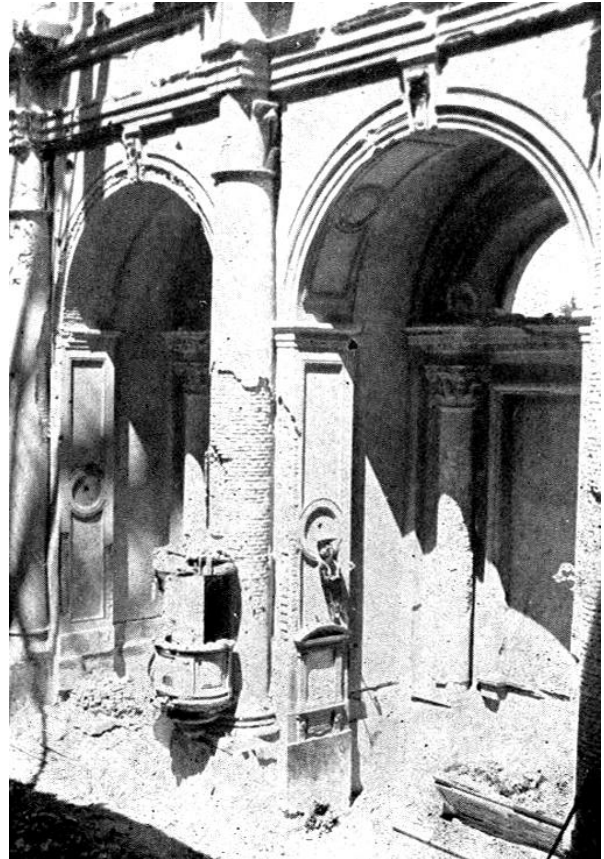

(Author)

The photograph on the left shows the effects of the bombs' explosions. The right column shows extreme damage to the faux marble covering exposing the plaster and brickwork that formed the column. The column's bases "Plinths" (made from carved stone) were heavily spalled. Fragment damage in the concave wall section (behind the pulpit) is probably the result of the explosion of the bomb near the crossing of the Nave. The two columns on the left (being sheltered from the explosion in the Sanctuary area) would again have probably been severely damaged by the forward explosion in the Nave. The railing at the third step to the Sanctuary is now installed around the St. Martin Altar in the North Transept. The photograph on the right was taken in 2008. A projection screen then filled the opening, and was removed via Photoshop (Adobe) to reveal the total architectural beauty of the pulpit as it looks today.

A baloldali fénykép mutatja a bombák robbanásának a hatását. A jobboldali oszlop mű-márvány borításának rendkívüli sérülése feltárja a vakolatot és téglákat amelyek az oszlopot képezték. Az oszlopok alapját, a "talplemezeket" (faragott kőből készítve) erősen megforgácsolta a robbanás. Részletes sérülés a fal homorú részén (a szószék mögött) valószínűleg a Főhajó keresztesződéséhez közel robbanó bomba okozta. A két baloldali oszlop (amelyek védve voltak a szentélyben robbant bombától) valószínűleg a Főhajó elején történt robbanás alkalmával sérült meg erősen. A Szentély harmadik lépcsőjénél lévő korlát ma a Szent Márton oltár körül található az Északi Kereszthajóban. A jobboldali fénykép 2008-ban készült. A vetítő vászon akkor betöltötte a nyílást, de ezt Photoshop (Adobe) technikával kitöröltük a képből, hogy a szószék teljes építészeti szépségét látni lehessen a mai formájában.

(Csejtey Judit)

(Top Left) An old postcard view of the small pulpit taken from the North aisle some time prior to the war. Mounted on the second column from the crossing, it was probably used for minor services or smaller attendance. Note the large Chandelier at the center of the crossing and the wood pews. The bomb damage photographs show heavy spalling to all surfaces facing the Nave. Side walls of the chapels were somewhat protected from the full force of the bomb's blast. Damage is most notable on the walls, columns, and of course the pews (not shown). Here is where a woman was found alive with broken bones (see storyline on this web site). The Pulpit was never rebuilt. Resulting effects from the 1st and 2nd bombs in the Nave were mostly involved in these damages. The image of the pulpit at the left predates the image above, which allows more sunlight into the Nave after the damaged roofing had been removed.

(Baloldalt Fent) Ez egy régi, a hajó északi oldaláról készített postai képeslap, amely a kis szószéket ábrázolja a háború előttről. A szószék a második oszlopra volt felfüggesztve, és valószínűleg csendes miséken, kevesebb ember jelenlétében használták. Figyelemre méltó középen a kereszthajóban függő nagy csillár, valamint a fából faragott padok. A bomba sérülést ábrázoló fényképek komoly forgácsolódást mutatnak minden felületen a hajóval szemben. A mellékoltárok oldalsó falai valamelyest védve voltak a robbanás teljes erejétől. A legészrevehetőbb sérülés a falakon, oszlopokon és természetesen a padosorok megsemmisülésén észlelhető. A kis szószék alatt találtak egy élő asszonyt többszörös csonttöréssel (lásd a történetet ezen a WEB oldalon). A szószéket sohasem építették újjá. Ezeket a károkat az első és második találat okozta. Az egyik fenti lerombolt szószékről készült fénykép világosabb a besütő napfény miatt, tehát azután készült, miután a tetőt lebontották.
(Csejtey Judit)

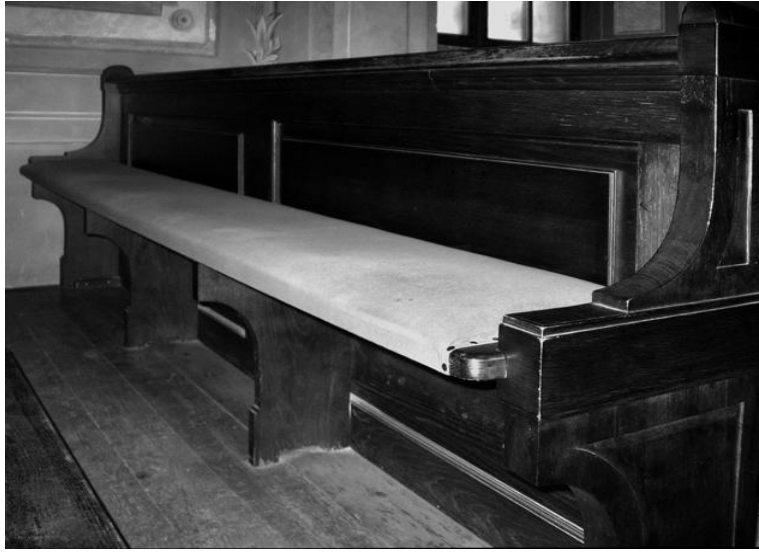

(Author)

The original pews of the Nave were all destroyed in the bombing of March 4, 1945. In the Chapel, off the North Transept (which did survive), can be found the original wood pews. Noted features include a wooden platform above the cathedral marble floor, wood kneelers, seats and back rests (probably without cushions in the Nave) and a small shelf rail for Bibles, Songbooks or Missals. End pieces resemble the Nave pews, only the pews in the Nave were longer for more capacity. The shelf does not appear in the postcard below.

Az eredeti padok mind megsemmisültek az 1945 március 4-i bombázás alkalmával. Az Északi kereszthajóból nyúló kápolnában még találhatóak eredeti fapadok, amelyek túléltek a robbanást. Figyelemre méltóak a padok tartozékai: fa dobogó a katedrális márvány padlója felett, fa térdeplők, ülések és hát-támaszok (valószínűleg párnák nélkül a fő hajóban), egy kis polc a Bibliáknak, Énekes könyveknek és Misszáléknak. A padok oldaltámlái hasonlítanak a főhajó padjaihoz, csak azok a padok hosszabbak voltak, hogy több ember elférjen. A polc nem látható a lenti képeslapon.

(Csejtey Judit)

(Author)

(Author)

(Author)

In the Chapel, an old organ survived as did most of the contents, ceiling frescos, chapel altar and the pews. Dedication Plate is dated 1938.

A Madonna kápolna orgonája, freskói, padok és belső berendezése túlélte a bombázást. Oswald János nagykölkedi plébános ajándéka 1938-ban.

(Magay Elizabeth)

(Unknown)

A Pre 1945 Postcard

(Cathedral Archives)

A view of the East wall and organ loft after the Sunday morning service on March 4, 1945. (12:42 – 12:47 PM). The savage damage to the walls and the ceiling area (now gone), expose the very sinew of this magnificent cathedral still standing but now crying in pain. Gone in an instant is the former beauty of its interior, the frescos, the paintings, the art, and the grandeur of the great organ. No trace of the tranquility that once resided in this House of God. To ponder this image can only bring heartache to the soul.

This author has included the Damage Assessment Report by Hell Geza (below) for a detailed engineering assessment of damages to the cathedral. In this view, you can confirm his damage assessment to the Tympanum area displacement and cracks in the core structure of the East wall. The third bomb in the Nave exploded higher up in the ceiling areas causing displacement of the East wall. All bombs were free fall and unchained. (It has often been reported there (Szombathely) , that the bombs were "Chained Bombs" or "Chained Mines").

Today

(Author)

A keleti fal és az Orgona helye képe az 1945 március 4-i reggeli mise után (12:42-12:47). A kegyetlen rombolás a falak és mennyezet díszítésében (jelenleg nem létezik) bizonyítja a főszékes kegydélis igazi erejét, amely most is szilárdan áll. Pillanatok alatt eltűnt a régi szép belső díszítés: a freskók, a festmények a művészi alkotások és a nagyszerű orgona. Semmi nyoma sincs a mély, békés nyugalomnak, ami valamikor itt az Isten Házában uralkodott. Az ezen való elmélkedés csak szívfájdalommal járhat.

Az alábbiakban a Hell Géza által írt "Műszaki Leírás" található, amely a Katedrális súlyos sérülésének részletes mérnöki felbecsülése. Ez a jelentés megerősíti a képen látható sérülést: a főhomlokzat elmozdulását valamint a keleti tartó-falban levő repedéseket. A harmadik bomba magasabban, a főhajó tetejéhez közel robbant, és kizozdította a keleti falat. A bombák mind szabadon estek, s nem voltak összeláncolva (Szombathelyen általában a következő téves jelzőket használják: "láncos bomba" vagy "láncos akna").

(Magay Elizabeth and Ekler Erika)

(Szigeti Kilian)

See Organ Specifications on the Web Site

Az 1945 évi március 4-i angolszász légitámadás alkalmából megrongálódott szombathelyi székesegyház sérüléseinek, valamint az okvetlenül szükséges helyreállítási munkálatok

M Ű S Z A K I L E I R Á S A .

A folyó évi március 4-én, vasárnap délben lezajlott légitámadás alkalmából a székesegyház 2-3 akna telitalálatot kapott. Az első akna az épület tetőzetén robbant, míg a vele együtt, vagy közvetlenül utána hullók már a templom belső terében végezték el romboló munkájukat. Az okozott károkat az alábbi felsorolás részletezi:

1./ A tetőzet a hosszhajó dongaboltozata felett teljesen megsemmisült és a kereszthajók, a szentély, valamint az oldalkápolnák felett is erősen megrongálódott. A kár az egész épületre átszámítva

tetőszékben / ács-szerkezetek /	40%
lécezésben	60%
bádogsmunkában	100%
cserepezésben	100%

2./A hosszhajó dongaboltozata, a szentély-kupola, a sekrestyék, valamint a Madonna kápolna feletti irattári és oratorium helységek öt csehsüveg boltozata teljesen elpusztult, a kereszthajó nagy kupolája, valamint a főoltár feletti félkupola pedig oly erősen megrongálódott, hogy részbeni lebontásuk okvetlenül szükséges. Elpusztult a kórustartó három csehsüveg boltozat is.

3./ A főhomlokzatot a légnyomás előre nyomta, a fal megrepedezett, szobordiszei ledőltek. A homlokzatot lezáró tympanon előredőlése 46 cm. Lebontása okvetlenül szükséges.

4./ A tornyok falai megrepedeztek, a belső elválasztó falak és boltozatok részben leszakadtak, mindkét toronysisakot teljesen újra kell bádogozni. A falak statikai vizsgálata folyamatban van.

5./A templom belső terében az összes oltárok, butorok /padok, gyóntatószékek, orgona, stb/, falfestmények teljesen megsemmisültek, Maulbertsch és Dorffmaister oltárképei ronggyá tépve részben előkerültek a romokból. A belső párkányzat a főhajóban teljesen elpusztult, a templom többi részében kb. 20 %-ra tehető a rongálódása.

6./ A falak és oszlopok műmárvány borítása teljesen megsemmisült, az eredeti márvány építményekben a kár kb. 50%-os.

7./ Az összes ajtók és kapuk elpusztultak az ablakok üvegezése ugyanugy, csupán az ablakszerkezeteknek 50 %-a maradt épségben.

Mindazon munkák, szükségések ahoz(sic.), hogy a székesegyház fennálló részei a téli időjárás viszontagságaitól meg legyenek védve és további romlások ne következzenek be, a következők:

1./ A tetőszerkezetet hordó, illetve lezáró falazatok helyreállítása, a hulló kövek eltávolítása, illetőleg megerősítése, a toronyszerkezetek megrongált részeinek kijavitása és a tornyok újból való bádогоzása.

2./ A főhomlokzatnak gondos felmérés utáni lebontása és újra felépítése.

3./ A főhajó feletti tetőszerkezet pótlása, az egész tetőzetten a lécezés helyreállítása és az egész tetőfelület kettős cserépfedése.

4./ A templom belső terében a meglazult és lezuhanással fenyegető díszítmények eltávolítása. A megrongált ablakokon a helyreállításhoz szükséges asztalos, lakatos és üveges munkák elvégzése, valamint a hiányzó ajtók részben végleges, részben ideiglenes pótlása.

5./ A kupolaboltozatok, a főhajó dongaboltozatának és a csehsüvegboltozatoknak újrafalazása, illetőleg kijavitása.

Ezen 1.-5. pontok alatt felsorolt feltétlenül szükséges helyreállítási munkálatok elvégzése az érvényben lévő munkabérek és anyagárak mellett előreláthatóan 15-20 millió pengőbe fognak kerülni.

Szombathely, 1945. augusztus 20.

ifj. Hell Géza

A szombathelyi székesegyház
helyreállítási munkálatainak
ellenőrző szakértője.

This transcribed copy is from the original document held by the Bishop's Archives, Szombathely Hungary. I wish to thank the staff there, for their kind assistance and permission to photograph this item.

#2-0378/0379

As a result of the aerial bombardment and destruction of the Cathedral of Szombathely by the Allies on March 4, 1945, following is a description of the most essential and immediate repairs needed:

TECHNICAL DESCRIPTION

On Sunday noon of March 4 of the current year, the Cathedral suffered 2-3 complete hits by mortar shells: The first exploded on top of the roof, while the others, at the same time or shortly thereafter, have caused their destructive work on the interior of the church. The details of the resulting damage are itemized below.

1. The roof framing over the barrel-vault above the main longitudinal nave was completely destroyed, and the main altar, as well as the side-chapels also suffered substantial damage. The loss to the whole building is listed below in percentage terms:

Roof framing (wood trusses)	40%
Lathing	60%
Sheet metal work	100%
Roof tile work	100%

2. The main longitudinal nave's barrel vault, the sanctuary cupola, the sacristies, as well as the five Bohemian glass vaultings above the archives and oratory rooms of the Madonna Chapel were also completely destroyed. The great dome over the transept, as well as the half-dome above the main altar, was so extensively damaged that their partial demolition is absolutely essential. The three Bohemian glass cap supports of the choir were also destroyed.

3. The main facade was pushed forward by the blast, the wall cracked, the ornamental statues fell down. The crowning tympanum moved forward approximately 46 cm. (about 18 inches). It definitely needs to be demolished.

4. The walls of the towers have cracked, the interior separation walls and vaulting were partially torn down. The metal roofing of both towers has to be replaced. The structural evaluation of the walls is in progress.

5. In the interior of the church all the altars, furniture (pews, confessionals, organ, etc.) and the wall paintings were completely destroyed. Torn pieces of the altar paintings by Maulbertsch and Dorffmeister have been found in the rubble. The interior entablature of the central nave was completely destroyed. In the rest of the church the destruction can be put at about 20%.

6. The faux marble facings of the interior walls and columns were completely destroyed. The damage to the interior marble structures is about 50%.

7. All the doors and gates were destroyed, as well as the glazing of the windows. Only about 50% of the window frames remained intact.

The following work projects are needed in order to protect the remaining parts of the Cathedral from the adversities of the winter weather, and to prevent further damage:

1. The renovation of the roof's supporting and ending walls, the removal or reinforcement of the falling stonework, the restoration of the damaged portion of the towers, and the replacement of their sheet metal roofs.

2. The demolition and rebuilding of the main facade, after careful surveying.

3. The replacement of the roof structure above the main nave, replacement of the roof lathing, and the double tiling of the complete roof.

4. The removal of the dangerously loosened decorations of the entire interior of the church. Completion of the needed carpentry, locksmith, and glazing work for the damaged windows, as well as the temporary or final replacement of the missing doors.

5. The rebuilding or repairing of the barrel vaults, the cradle vaults over the longitudinal nave, and the Bohemian glass caps.

The cost of the work on the five items listed above, taking into account current wages and materials, should be budgeted at approximately 15-20 million Pengő.

Szombathely, August 20, 1945

ifj. Hell Geza

By the Technical Inspector
of the renovation work of the
Cathedral of Szombathely (Hungary)

This translated copy is from original documents held by the Bishop's Archives, Szombathely, Hungary. I wish to thank the staff there for their kind assistance and permission to photograph this item.

Translation by: Istvan Csejtey, A.I.A.
Medford, Massachusetts

A.

B.

C.

D.

Examples of Wood Craftsmanship

A. A grand and magnificent cabinet in the Sacristy may have predated 1945. Flooring in this area is $\frac{3}{4}$ " oak strip mixed (red & white) hardwood flooring laid in a typical European Herringbone pattern with a deep rich patina showing many long years of service and care.

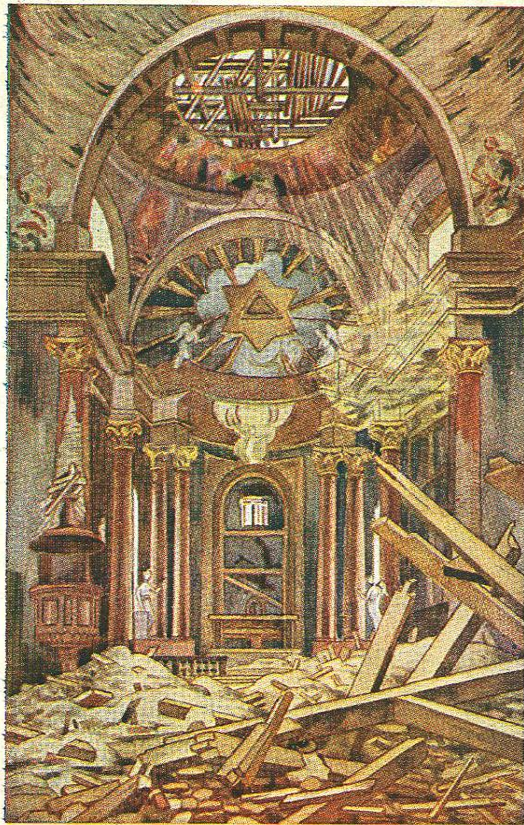
B. and C. Four Cannon Stalls and the Bishop's Throne lined the side walls of the Sanctuary. They were heavily damaged by the bomb's blast in this area, and required extensive wood craftsmanship and labor to restore them to their prewar condition as they can now be seen today.

D. The large wood Confessional also survived the bombing but it took many long hours of restoration work to bring it back to its pre war condition. It can be seen today in the South Transept facing the large oak doors to the Sacristy. Note also the restored columns with gilded capitals nearby.

A. A Sekrestyében található csodálatos szekrény valószínűleg 1945 előtről származik. Az itt található padlózat két centiméter széles tölgyfa sávokból áll, váltogatva a vörös és fehér keményfa padlózatot a tipikus európai "hering-csont" mintázatban. amely gazdag patináról és sok-sok éves használatról és karbantartásról tanuskodik.

B. & C. Négy kanonoki padosor és a püspök trónja szegélyezte a Szentély oldalsó falát. Valamennyi erősen megrongálódott a szentélyben robbant bomba hatására. Alapos faragó mestermunkát igényelt a restaurálás, s ma is régi szépségében tündökölnek a padok.

D. A terjedelmes méretű fából készült gyóntatószék szintén túlélte a bombázást, de hosszú időt igényelt a javítása, hogy visszanyerje a háború előtti pompáját. Ez a gyóntatószék a déli kereszthajóban található, szemben a Sekrestye hatalmas tölgyfa ajtóival. Szintén figyelemre méltóak a közelben látható felújított oszlopok és aranyozott díszítésük.
(Magay Elizabeth and Ekler Erika ajándéka)

Szombathelyi lebombázott székesegyház 1945. március 4.
Szentély és nagykupola.

Szombathelyi lebombázott székesegyház 1945. március 4.
A főhajó a szentélyből nézve.

Two old cards from after 1945 that show an artist's rendering of bomb damage to the interior of the of the cathedral. The artist probably used bomb damage photographs for inspiration. Several different views from photos were incorporated into a composite idea and then set to paper by the artist in one drawing. The artistis unknown. Please advise the Project Manager at the site e-mail address below so credit can be given. (a gift from Erika Ekler)

A festőművész interpretációja látható a fenti két képeslapon a bomba által okozott kárról. A festő a bombázás utáni romokat ábrázoló fényképekről nyerhetett inspirációt. Kompozícióját több különböző oldalról felvett fényképről állíthatta össze. Ha valaki ismerné a festő nevét, kérjük, hogy lépjen összeköttetésbe a honlap kutatójával e-mail-en keresztül.

(Ekler Erika ajándéka)

My work over the course of the last four years has been to discover, with US military documents here and historical records there about the events of the bombing of the Cathedral in Szombathely, Hungary. Many of these same documents and records are now posted and available on this Web Site for your reading. For those who may ask the question: "Why did this happen" as I did in October of 2006, I trust that here within the Web Site may be found some of the answers that you also might be seeking. The process of discovery, as I have learned well, is a long and time-consuming process, and in my particular case, the publishing of this same information in two languages, both Hungarian and English, added additional challenges and time prior to posting the information on the "Web Site". I can only give my heartfelt "Thank You" to my very few translators, who gave of their most precious time, the translations to and from the native language of the documents/records that are now posted and can be read here. Looking forward, I would ask now for additional help to expedite the posting of new material by other translators, (perhaps those of you in Szombathely who have had first hand knowledge of events or photographs from the period '45-'47 (The Reconstruction Period), who could help translate paragraphs, provide additional and/or expanded information, as this site transitions into a "second phase" as described later in these paragraphs.

I wish now to summarize and conclude this portion of my work (The Bombing of Szombathely Cathedral) with important excerpts that deal with the morning of March 4, 1945, and in particular, the 485th Bomb Group that was first to fly over the city this day, and whose bombs from the last planes of the "Dog Box", that hit the cathedral. If but for a few seconds delay in releasing the bombs from these last planes, the cathedral complex would have been spared, but history can not be re-written and we are left to understand the known facts as they present to us the harsh reality of the devastation of that day. But for the distance of the width of the Nave, the cathedral would probably have been spared along with all of its art and treasures intact.

I have also been in contact with some of the last remaining few Bombardiers, Pilots and Support Crew personnel from those war years. I ask of them (although none of them were actually involved with the incident over Szombathely, but flew mostly with the 8th Air Force stationed in England), to explain the "methodology" of bombing that was employed then by the Army Air Corps during World War II, and also of Formation Flying as a defensive posture in the air from attack by enemy aircraft and anti-aircraft gun batteries on the ground. Their insights and understanding now follow.

Flying Tight Formations

Flying "Tight Formations" for many hours (day after day and often in bad weather), was indeed difficult and exhaustive for the pilots and crews. Air turbulence from the aircraft ahead required constant adjusting of controls as well as maintaining a given airspeed as not to fall behind or to run up on the planes ahead. Atmospheric conditions (such as temperature, wind speed and direction, cloud conditions at the target, and prop wash (air turbulence) from the aircraft ahead, also compounded the difficulties of managing the aircraft's position in the group. Turning the whole formation at the IP (Initial Point of the Bomb Run) required great skill of the pilots and co-pilots (both of whom were officers) to bring the Bomb Group into a large radius turn and be in line with the plotted flight path over the target for a one pass bombing run. Flying tight formations also allowed for maximum defense of the aircraft by the 50 caliber machine guns (located in the nose, tail, top and bottom and both sides of each aircraft) against enemy

fighter attacks, and minimized the chances of hitting the other planes in the formation. Thus the posture of flying in four boxes that comprised the Bomb Group proved to be the most effective in survival of the aircraft and crews as well as accomplishing the mission's goals.

The following two diagrams will give the reader an idea of formation flying and the makeup of flying boxes and their relationship in the group. The number of boxes flying in the 485th Bomb group this day were four, and the total number of bombers in this Bomb Group over the city was 27 aircraft in the first flyover, with three additional Bomb Groups to follow shortly. (see page 8 (US) and page 10 (Hungarian) of the Storyline).

(diagrams: Frank Ambrose)

Az utóbbi négy évben azzal foglalkoztam, hogy – amerikai katonai dokumentumok és magyarországi történeti feljegyzések felhasználásával – feltárjam a szombathelyi Székesegyház lebombázása körüli eseményeket. Ezek közül a dokumentumok és feljegyzések közül számos megtekinthető a honlapunkon. Ha Önök közül valaki felteszi a kérdést: „Miért történt mindez?“, ahogy én is feltettem 2006. októberében, reményeim szerint a honlapon legalább részlegesen választ kaphat a kérdésére. Munkám során megtanultam, hogy a felfedezés hosszú és időigényes folyamat, amihez konkrétan az én esetemben még az a kihívás is hozzájárult, hogy ugyanazokat az információkat két nyelven, magyarul és angolul kívántam publikálni a honlapon. Szívem mélyéből köszönetemet fejezem ki kisszámú fordítóknak, akik sokat áldoztak értékes idejükből arra, hogy angolról magyarra, ill. magyarról angolra fordítsák az itt olvasható dokumentumokat/feljegyzéseket. Mostantól hálásan fogadnék újabb fordítókat is (esetleg szombathelyieket, akiknek első kézből vannak információik az eseményekről, vagy rendelkeznek fényképekkel az 1945-47-es évekből, azaz az újjáépítés időszakából), akik segítenének újabb szövegrészleteket lefordítani, új információkat közölni vagy a régieket kiegészíteni, miközben honlapunk „második fázisába” lépünk, amint arról később még szót ejtek.

Munkám ezen részének (A szombathelyi Székesegyház bombázása) összefoglalásául és lezárásául szeretnék kiemelni néhány fontos részletet 1945. március 4-ével és különösen a 485. Bombázócsoporttal kapcsolatban, amely elsőként repült a város fölé azon a napon, és amelynek utolsó repülőgépeiből hullottak a Székesegyházat eltaláló bombák. Ha ezek az utolsó repülőgépek csak néhány másodperccel is később oldották volna ki a bombáikat, a Székesegyház épületegyüttese sértetlen maradt volna. A történelmet azonban nem lehet újraírni, és nekünk úgy kell megértenünk annak a pusztító napnak a tényeit, ahogy azok valóban megtörténtek. Ha a főhajó szélességének megfelelő távolsággal odébb hullottak volna le a bombák, a Székesegyház, összes művészi értékeivel együtt valószínűleg sértetlen maradt volna.

Kapcsolatba léptem a 2. világháborúban szolgált tüzérek, pilóták és kiegészítő legénység néhány még életben levő tagjával is. Megkértem őket (bár egyikük sem volt közvetlenül érintett a szombathelyi eseményekben, és többségük az Angliában állomásozó 8. Légierőnél szolgált), hogy magyarázzák el a Légierő által a 2. világháborúban alkalmazott bombázások „módszertanát”, valamint a kötelékben repülés lényegét, amelynek célja az volt, hogy védekezést nyújtson a levegőben az ellenséges repülőgépek és a földi légelhárító fegyverek támadásai ellen. Magyarázataikat az alábbiakban foglalom össze.

(Pósfai Ilona és Bokor Nándor)

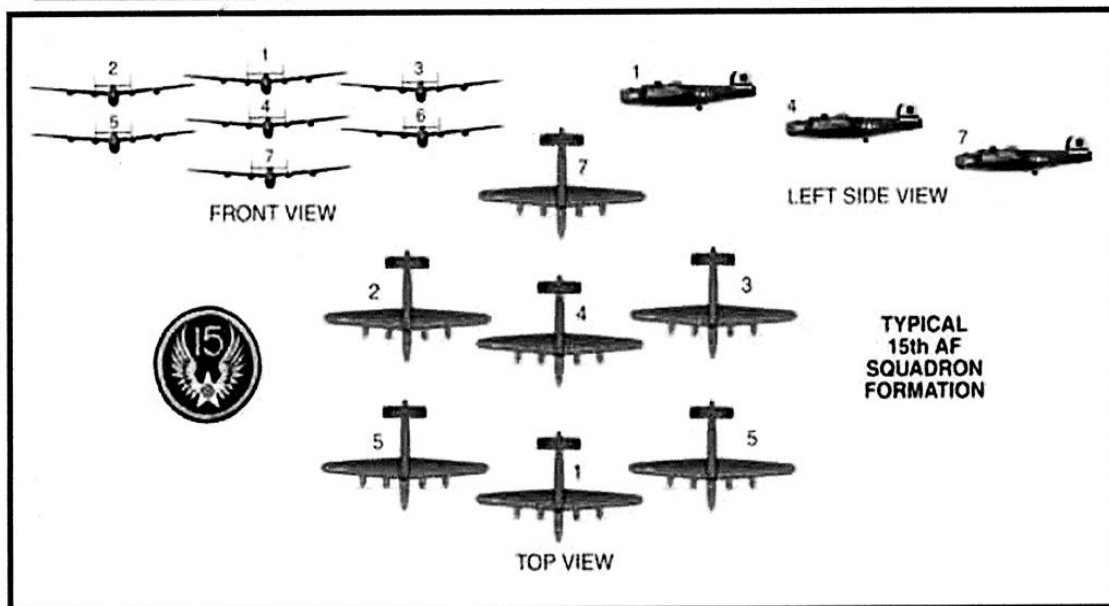
Szoros kötelékben repülés

A sok órán át tartó (valamint nap nap után, gyakran rossz időjárási viszonyok között végrehajtott) „szoros kötelékben” repülés nehéz és kimerítő volt a pilóták és legénységük számára. A kötelékben előbb levő repülőgép keltette turbulencia miatt folyamatos korrekciókra volt szükség, valamint ügyelni kellett a sebesség megtartására, hogy az adott repülőgép ne szakadjon le a köteléktől, illetve ne is közelítse meg túlságosan a többit. Légtéri viszonyok (hőmérséklet, szélerősség és szélirány, a célpont feletti felhőzet) és az elöl haladó repülőgépek keltette turbulencia is nehezítette a kötelékben elfoglalt pozíció megőrzését. Mind a pilótáktól mind a segédpilótáktól (mindkettő tiszti rang) nagy szakértelmet kívánt az egész alakzattal való fordulás az IP-nél, amikor nagy sugarú körben rá kell fordulni a kijelölt repülési útvonalra, és a bombákat a célpontra dobni. A szoros kötelékben repülés optimális védelmet biztosított ellenséges bombázók támadásai ellen is – ezt a (minden repülőgép orránál, farkánál, tetején, alján és mindkét oldalán elhelyezkedő) 50 kaliberes géppuskák biztosították –, valamint minimálisra csökkentették annak a veszélyét, hogy eltalálják a kötelékben levő többi repülőgépet. Így a bombázócsoportban, azon belül négy boxban való repülés bizonyult a leghatékonyabbnak a bevetés céljának elérése, illetve a repülőgép és legénysége sértetlensége szempontjából.

Az alábbi két diagram képet ad a kötelékben repülésről, a boxok felépítéséről és egymáshoz való kapcsolódásáról. Azon a napon a 485. Bombázócsoportban négy box volt, a város fölötti első berepüléskor összesen 27 repülőgéppel, amelyet hamarosan további három bombázócsoport követett. (Ld. a Történet 8. oldalát (angolul), ill. 10. oldalát (magyarul).)

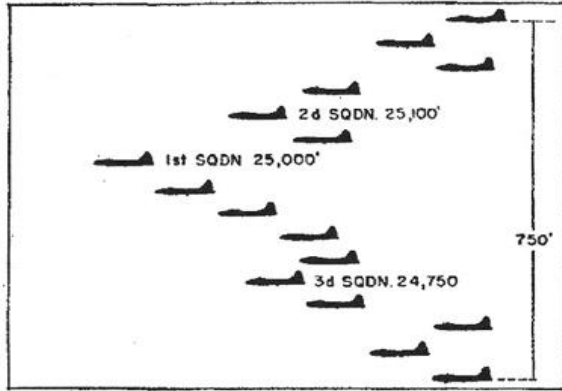
(Pósfai Ilona és Bokor Nándor)

Typical 15th Air Force Squadron Flying Formation

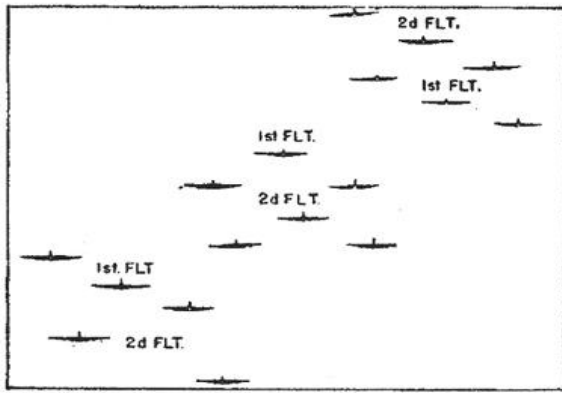

View of a typical Box.

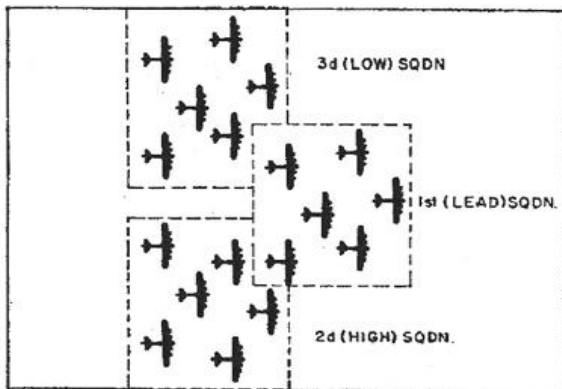
View of a typical Bomb Group

SIDE VIEW

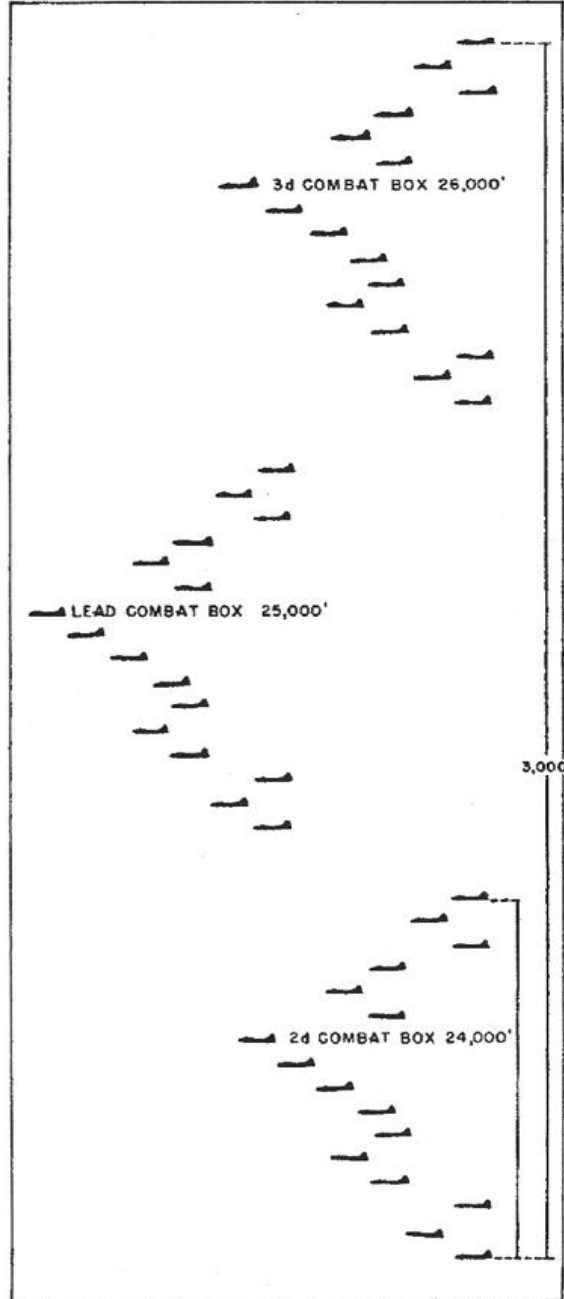

TAIL VIEW

PLAN VIEW

COMBAT BOX STAGGER

COMBAT WING - THREE COMBAT BOXES

(diagrams: Frank Ambrose)

Drop Operations
GP OFG
FORM #15

987 M-11 136 M-10
Stinson Cross

820 TT 30 K-21
St. Clair
2

899 M-7 180 PP 50 K-21
Partsoo Berry- Rex, J.L.

121 PV 40 K-21 & Scoops
Road- Norton
1

966 M-10 952 M-7
Schooner Ogle

816 M-9
Lalleshbrook
3

029 M-8 K-20 137 M-14
Miller Herrman

M-17'S SPARES-1 920 PG 50
3298 DE 24 965 DE 18 Austin 835 TR 35 027 TR 27
Chappelle Frazier 4 Hainz Hull

149 DM 17 K-20 902 TA 38 K-21
Chambers McElroy
2 2

973 DM 15 007 PA 46 K-22 STATIONS 916 TD 31 008 DG 19
Adams Yuskom START ENG. Picras Warneck

839 TR 33 K-21 TAXI 910 TD 30 K-21
Koonce 1 Whitney-Smith H.C.

958 DM 26 856 DK 26 TAKE OFF 931 TH 32 927 TG 28
Lovan McIntire LAST TIME T.O. Ewing Winfield

314 DM 20 SPARE LEAD: 006 TP 34 K-20 031 TV 38 K-20
Patterson SPARE PFF: 002 PA 44 K-21 McAdally
3 & Scoops 3

040 TL 37 972 M-11 SPARES (With Crows): 937 TK 29 992 TP 28
Carroll Patterson Hall 891 TJ 40 Kurbjan Smith, W.V.

968 FR 45 194 TR 35
Goy Ellingford
4 4

245 MD 13 908 MH 5 M-17 162 MP 12
Rapp Davis

After 9-24-44

Before 10-5-44

*Mission No-Go (ABORT)
Called off by 8th A/F operations
due to weather*

(486th BG)

WW II Flimsy

This is a rarely seen World War II Flimsy that was created on a typewriter in multiple carbon copies and distributed to the Pilots before a mission. It again illustrates aircraft positions within a Bomb Group Formation on a mission and the pilot's name in each aircraft (used by both the B-17 and B-24 Bomb Groups). The above Mission of B-17s (in 3 Boxes) was cancelled due to bad weather (over Europe) just before "Take Off" on October 4, 1944. The target was probably somewhere in Germany. Note also that the 467th BG was also scheduled to fly with the 486th BG on this particular mission (now aborted).

Ez a ritka második világháború idejéből származó u.n. "Flimsy" (selyempapír), amely a bevetések előtt sok példányban indigóval gépelt irat volt a pilóták számára. Az összes repülő pilótájának a nevét tartalmazza, valamint illusztrálja a repülőgépek pozícióját a köteléken belül (egyaránt használatos volt a B-17-es és B-24-es bombázó csoportoknál). A fenti B-17-esek tervezett bevetése megghiúsult közvetlen a felszállás előtt 1944. október 4- én az Európa feletti kedvezőtlen időjárás miatt. Valószínűleg egy németországi város volt a célpont. Figyelemre méltó az a tény, hogy a 467-es és 486-os Bombázó Csoportnak együtt kellett volna repülnie ezen a bevetésen.

(Magay Elizabeth)

I will now summarize important details that deal with the 485th Bomb Group flyover and their connection to the cathedral. I do this to uncover the actual historical facts found in military documents here for this micro examination of events of March 4, 1945. I recognize the great loss of life and property in the city on this particular Sunday. Others in Szombathely also have made examinations of the day's events, and I would recommend their work for your reading to gain a fuller understanding of the day's events and losses.

For those who have mined this Web Site, are of course always free to accept or reject any of the information contained in these pages. My purpose in this work was to uncover factual information from reliable sources that are held here in the United States, in particular the archives of the Army Air Corps now held at Maxwell Air Force Base, Alabama. In Szombathely, the Archives of the Cathedral, the Archives of the City of Szombathely, and the Berzsenyi Dániel Library were also very helpful on my visits to the city in '06 and '08.

Az alábbiakban összefoglalok néhány fontos részletet a 485. bombázócsoporthoz tartozó berepüléséről és a Székesegyházhoz fűződő kapcsolatáról. Célom, hogy feltárjam az itteni katonai dokumentumokban található történelmi tényeket, és segítségével aprólékosan vegyem górcső alá 1945. március 4-ének eseményeit. Jól tudom, milyen óriási veszteség érte a várost azon a vasárnapon, mind emberéletben, mind anyagi javakban. Néhány szombathelyi kollégám is végzett kutatásokat a nap eseményeiről. Az ő munkáikat is őszintén ajánlom mindenki figyelmébe, mert elolvasásukkal teljesebb képet alkothatunk a nap eseményeiről és veszteségeiről.

A honlap látogatóinak természetesen szíve joga, hogy az itt található információkat elfogadja-e vagy sem. A célom ezzel a munkával az volt, hogy megbízható amerikai forrásokból – különösen a Légierő alabamai Maxwell Air Force Base-ben található archívumából – származó tárgyias információkat tárjak fel. Sok segítséget kaptam a Székesegyház levéltárától, a Szombathelyi Városi Levéltártól és a Berzsenyi Dániel Könyvtártól is, 2006-os és 2008-as szombathelyi látogatásaimkor.

(Pósfai Ilona és Bokor Nándor)

Key Summary Points

The events of March 4th actually began with the planning for the mission on March 2, 1945 (two days earlier). A Reconnaissance flyover of Szombathely reported that 430 wagons, including 12 tank wagons were in the Szombathely Marshalling Yards. It was also known by the Air Force that considerable facilities were present for repairs, sorting and storing of supplies for the German war effort.

(paraphrasing) On March 3rd, the 55th Bomb Wing issues Mission Operational Order #109 called the "Baker Plan" which directs attacks against rail lines and equipment emanating from Vienna passing into Hungary and Yugoslavia. The Wiener Neustadt Marshalling Yards was also capable of moving traffic eastward and southward to Graz. The enemy situation in Szombathely was scant to moderate, accurate flak could be expected from around the Marshalling Yards. German patrol aircraft still constitute a threat while Russian aircraft may also be operating in the area. Bombing Altitude was designated at 22,000 – 23,500 respectively at 500 ft. increments. Target Time: 1200 hours. **(read the complete document in Hungarian or English on this Site under "Mission Orders #109 – Baker Plan")**

Weather Forecast for Szombathely: *(paraphrasing)* Visibility: 20 miles, Target not snow covered. Wind: 21,000 ft. Direction: 70 knots from 025, Temperature: –38 degrees C. At these temperatures, contrails from the engine exhaust were noted in Mission Narratives as well as having been seen from the ground in Newspaper accounts. **(read the complete document in Hungarian or English on this Site under "Mission Orders #109 – Baker Plan" – Weather Report and Weather Annex).**

On March 4th and March 5th the "Mission Narratives" were published by each Bomber Group on the activity and event particulars from the mission to Szombathely. The reports provide complete information on the route to Szombathely, the bombing run over the city and the return to base that afternoon for each of the Bomb Groups. The 485th Bomb Group Narrative provides the following information: *(paraphrasing)* "The formation missed the IP (Initial Point - a location on the ground) to start the bombing run because of clouds and extremely hazy conditions in the area. The Mickey Operator (the Radar Scope Operator in the lead aircraft) turned the formation on the bomb run but was unable to keep the target (the Marshalling Yards at Szombathely) on his scope (the Radar Scope). When almost abreast of the city, the Bombardier (re-identified) the target and made the necessary corrections. The bomb run was actually of only 45 seconds duration (over the city)". The bombing photograph at the top of this section (page 1) is the evidence of this activity and speaks to the wide spread of bomb clouds over the city in which the cathedral was hit.

Editors Note: An explanation of bombing methodology employed by the Army Air Corps now needs to be addressed. The Bomb Group Commanders were usually located in the lead aircraft of the "Able Box". When the lead aircraft approached the target, the bomb doors would be opened in advance of bomb release. This activity could have been seen visually by the bombers that followed the lead aircraft, or a voice command issued by radio to all planes in the group if it were a night raid or poor weather conditions. All planes now trailing in formation, wait for the visual observation from the lead aircraft, and in unison, all aircraft drop their bombs

at the sighting of the first aircrafts release or by radio command if needed. When you look at the bombing photograph at the top of this section, you can see the positions of the boxes in formation above as outlined by the explosion cloud pattern on the ground. "Charlie and Dog Boxes Reported: A heavy concentration of bombs 2,500' to 3,000' West of the M/Y (Marshalling Yards)" (Aircraft position above = bomb pattern on the ground).

One could argue that if the bombers had all lined up in a single line, and each bombardier had targeted through his bomb sight, more bombs would have landed on the Marshalling Yards, and the cathedral would have been spared, but this methodology is fatally flawed from the start for all aircraft and crews flying over enemy territory.

(read the 485th Mission Narrative Report and the other three Mission Narratives in Hungarian or English on this Site under "Mission Narratives" of the 55th Bomb Wing that was over the city March 4, 1945).

The target this day was the Marshalling Yards at Szombathely (and only the Marshalling Yards), which received bombs on rolling stock, tracks and structures, but the remainder of bombs fell on the city and its population. As noted in the Storyline, 50 wagons were removed from the Yards during the bombing by German Railroad Engineers for protection of their contents.

(read the Mission Summary #181 for the operations of March 4th 1945 in Hungarian or English on this Site under "Mission Summary" of the 55th Bomb Wing that was over the city March 4, 1945).

Főbb pontok

Március 4-ének eseményei tulajdonképpen a bevetés megtervezésével kezdődtek, 1945. március 2-án (azaz két nappal korábban). Egy Szombathely felett végzett felderítő repülés jelentette, hogy a szombathelyi rendezőpályaudvaron 430 vagon, közöttük 12 tartálykocsi található. Az is ismert volt a Légierő előtt, hogy a városban jelentős felszerelések voltak – javításra, az utánpótlás szétválogatására és raktározására –, amelyek a német háborús célokat szolgálták.

Március 3-án az 55. bombázó szárny kiadja a „Baker-terv”-nek hívott 109. sz. bevetési parancsot, amely a Bécsből kiinduló, Magyarországra és Jugoszláviába tartó vasútvonalak és felszerelések ellen irányul. A wiener neustadti rendezőpályaudvar keleti és déli irányba, Graz felé is tudott forgalmat indítani. Az ellenség helyzete Szombathelyen: gyér-mérsékelt mértékű, de pontos légelhárító tűz volt várható a rendezőpályaudvar környékéről. Német járőr repülőgépek még mindig jelenthetnek veszélyt, ugyanakkor orosz repülőgépek is előfordulhatnak a területen. Bombázási magasságnak 22,000 és 23,500 láb magasságot jelöltek ki, 500 láb közönlé. A bevetés időpontja: 12.00. **(Ld. a teljes dokumentumot magyarul vagy angolul a „109. sz. bevetési parancs – Baker-terv” cím alatt.)**

Időjáráselőrejelzés Szombathelyre: Láthatóság: 20 mérföld, a célpontot hó nem fedi. Szél: 21,000 láb magasan, 25 fokos irányban 70 csomós sebességgel. Hőmérséklet: –38°C. Ilyen hőmérsékletnél kondenzcsíkot húznak a repülők. A bevetési jelentésekben is szerepelnek erre vonatkozó megjegyzések, és a kondenzcsíkok a földfelszínről is láthatók voltak, mint arról a korabeli újságcikkek tanúskodnak. **(Ld. a teljes dokumentumot magyarul vagy angolul a**

„109. sz. bevetési parancs – Baker-terv” cím alatt, az Időjárásjelentés és Időjárás-függelék részeknél.)

Március 4-én és március 5-én minden bombázó csoport „**bevetési jelentést**” írt a szombathelyi bevetéssel kapcsolatos tevékenységekről és eseményekről. A jelentések minden bombázó csoportra vonatkozóan átfogó információkkal szolgálnak a Szombathely felé vezető útról, a város fölötti bombázási manőverről, és a bázisra való aznap délutáni visszatérésről. A 485. bombázócsoport bevetési jelentése a következő információkkal szolgál (*nem szó szerint idézve*): „Az alakulat elvétette az IP-t (Initial Point – az a pont, ahol a repülőgépek ráfordulnak a célpontra) a felhők és az extrém köd miatt. A Mickey Operator (aki a radarkészüléket működtette az élen haladó repülőgépben) a bombázási manőverbe fordította az alakulatot, de képtelen volt tartani a célpontot (a szombathelyi rendezőpályaudvart) az ernyőben (a radarernyőben). Amikor már majdnem elérték a várost, a bombázótiszt (újra) azonosította a célpontot és megtette a szükséges kiigazításokat. Maga a bombázási manőver mindössze 45 másodpercig tartott (a város fölött).” Az ennek a résznek a tetején (1. oldal) szereplő bombázási fénykép igazolja a bevetési jelentésben leírtakat, és bemutatja, milyen széles körben vannak szétszórva a bombafelhők a város felett, amikor a Székesegyház találat érte.

Szerk. megj.: Némi magyarázatot igényel a Légierő bombázási módszertana. A bombázó csoport parancsnoka általában az „Able Box” élen haladó repülőgépben foglalt helyet. Amikor ez a repülőgép megközelítette a célpontot, a bombatárolók ajtaját kinyitották a bombák kioldása előtt. Ezt a tevékenységet az élen haladó repülőgépet követő többi bombázógép vagy látta, vagy rádión kapott parancsot, ha éjszakai vagy rossz időjárási viszonyok közötti bevetésről volt szó. A kötelék repülőgépei vártak, hogy meglássák az élen haladó gép bombakioldását, vagy szükség esetén a rádióparancsot, és ekkor egyszerre kioldották bombáikat. Az ennek a résznek az elején található bombázási fényképen látható a kötelék boxainak elhelyezkedése, amelyet a robbanás felhőinek mintázata rajzol ki a földön. „CHARLIE és DOG BOX jelentése: Nagy koncentrációjú becsapódások 2,500-3000 lábra nyugatra a rendezőpályaudvartól.” (A repülőgépek helyzete fent = a bombák nyoma lent).

Felmerülhet, hogy ha a repülőgépek egyvonalban sorakoztak volna fel, és minden bombázótiszt saját keresőjével célozta volna meg a célpontot, akkor több találat érte volna a rendezőpályaudvart, megkímélve a székesegyházat. Ez a módszertan azonban kudarcra van ítélve elejétől fogva, az ellenséges terület fölött repülő gépek számára.

(Lásd a 485. bevetési jelentést és a másik három bevetési jelentést magyarul vagy angolul az 55. bombázószárnyra vonatkozó „Bevetési jelentések” cím alatt.)

A célpont aznap a szombathelyi rendezőpályaudvar (és csakis az) volt. A vagonok, vágányok és épületek kaptak is bombatalálatokat, de a bombák másik része a városra és lakosaira hullott. Amint a Történetben olvasható, német vasútmérnökök a bombázás alatt 50 vagonot távolítottak el a pályaudvarról, hogy rakományukat megóvják.

(Lásd a 181. bevetési összefoglalót magyarul vagy angolul az 55. bombázószárnyra vonatkozó „Bevetési összefoglaló” cím alatt.)

(Pósfai Ilona és Bokor Nándor)

Additional information from a book by Tibor Kosztolánczy (of Szombathely) now follows in both English and Hungarian.

Az alábbiakban Kosztolánczy Tibor (Szombathely) könyvéből vett további információkat említünk meg angolul és magyarul.

March 4th Sunday

The Army Air Corps executed a bombing raid against the Szombathely Marshalling Yards and Railroad Station area. Aircraft attacked the Railroad yards in four or five waves, and including the Passenger Stations area, in two or three waves right after. The Engine depot suffered damage, as did the Hargita and Lél motor works and several of the motorcars. Not one pair of trackage escaped intact either at the Marshalling Yard or the Passenger Station. The station area could have suffered even greater damage, had not an on-duty railroad traffic manager, Polgár Gyula, instructed a trained German railroad engineer to remove a 50 car train (filled with bombs) sitting at the passenger Station area, onto the arc of the tracks leading to Vép and away from the station. The cemetery on Saint Martin Street also (along side the tracks) received many hits during the raid this day.

(Magay Elizabeth, Translator)

III.4. Vasárnap

"A szövetséges légierők intéztek bombatámadást Szombathely állomás ellen. Négy vagy öt hullámban támadták a rendező pályaudvart és utána két vagy három hullámban a személypályaudvart. Megrongálódott a motorkocsiszín, a Hargita és a Lél motor, több motorkocsi. Egyetlen ép vágány sem maradt sem a rendezőben sem a személypályaudvaron. A még nagyobb rombolástól az mentette meg az állomást, hogy a személy pu.-n álló, bombával rakott 50 kocsi álló szerelvényt Polgár Gyula forgalmi szolgálattevő a mozdonyt is vezetni tudó német forgalmistától kiküldte a vépi ívbe. A Szent Márton utcai temető is sok találatot kapott."

Kosztolánczy Tibor

Conclusions

My final conclusions from all of the material collected (that also can be found on this Website), is that the bombs that fell on the cathedral were not by intention. The city also received heavy damage with great loss of life, and this also, was not by design. In the firebomb raids during the war over Germany and England, great destruction was intended to result in massive loss of life and property. On the other hand, the bombing of March 4, 1945 was intended to do much damage to the German munitions and supplies that were stored at the Marshalling Yards of Szombathely at the end of the war. The methodology of bombing used this day was no different then was used for most of the war, but within this very same methodology: (dropping on the lead aircraft), there resulted collateral damage to property and a loss of 300+ lives. Some will say that this particular bombing raid was a "Terror Bombing" of the city and its population, as the pilots then knew the city well after many months of flyovers of the city, but in the planning, execution and the military documentation even after the bombing, gives no mention to the effectiveness of a "Terror Raid" on the good citizens of Szombathely. From the entry into World War II, the Army Air Corps' most important objective was to stop the advancement of troops and the flow of all war materials used by the German Military (and its partners), and to this end to stop the advancement and occupation of neighboring countries in

Europe and their populations.

To this very same goal, the United States Army Air Corps made the following contribution as now noted:

**Casualties in the European, North African and Mediterranean Theaters of Operation
(1942-1946)**

from: Department of the Army, Washington DC,
WWII Final Report of June 1, 1953

Total Killed in Action (Air Corps only): 44,785 men.
Total Wounded, Injured and Died of Wounds (Air Corps only): 3,787 men.
Total Captured and Interned (Air Corps only): 33,414 men.
Total Died in Captivity (Air Corps only): 2,783 men.
Total Missing in Action (Air Corps only): 6,495 men.
Returned to duty (from above): 5,441 men.

Összefoglalás

Az összegyűjtött (és a honlapon is szereplő) anyagok alapján azt a végső következtetést vonom le, hogy a Székesegyházat nem szándékosan érte bombatalálat. Az, hogy a várost súlyos, emberáldozatokkal járó károk érték, szintén nem volt eltervezve. A háború alatt Németország és Anglia fölött végrehajtott bombázások esetében cél volt a minél nagyobb anyagi pusztítás és emberáldozat elérése. Ugyanakkor az 1945 március 4-i bombázás célja az volt, hogy a háború végén a szombathelyi rendezőpályaudvaron tárolt német lőszerekben és felszerelésekben minél nagyobb kár keletkezzen. A bombázás módszere ezen a napon ugyanaz volt, mint a háború nagy részében, de ugyanaz a módszer (az élen haladó repülőgépet követve kiengedni a bombákat) itt járulékos károkat okozott, és több mint 300 ember életét oltotta ki. Egyes vélemények szerint ez a bombázás a város és lakói „terrorbombázása” volt, mert a pilóták már jól ismerhették a várost, miután hónapokig átrepültek felette. Ám a tervezés, a kivitelezés, sőt a bevetést követő katonai dokumentáció sem tesz semmilyen említést egy szombathelyi lakosok elleni esetleges „terrorbombázás” hatékonyságáról. A második világháborúba való belépéstől kezdve a Légierő legfontosabb célja az volt, hogy a német hadsereg (és szövetségesei) előretörését, valamint a számukra szükséges utánpótlás áramlását megakadályozzák, ily módon gátolva meg szomszédos országok elfoglalását.

Ezért a célért az Egyesült Államok Légierője az alábbi áldozatokat hozta:

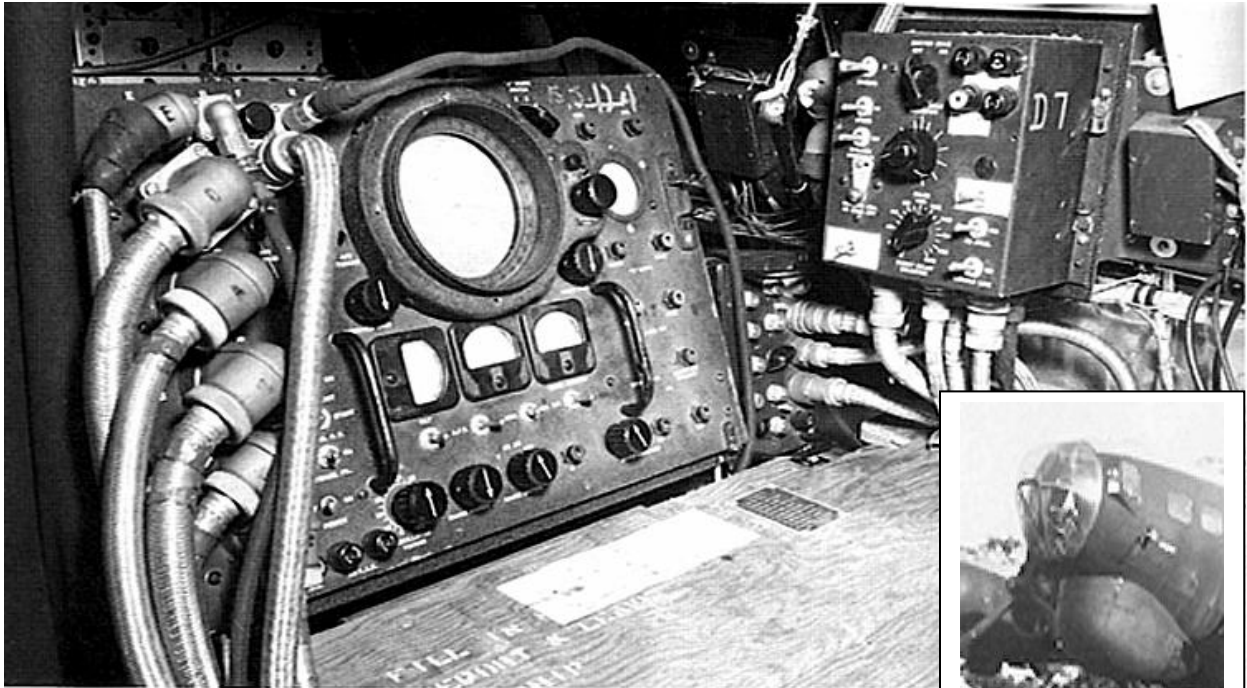
Halálos áldozatok az európai, észak-afrikai és mediterrán hadszíntéren (1942-46)

forrás: Hadügyminisztérium, Washington DC,
Végső jelentés a második világháborúról, 1953. június 1.

bevetés közben meghalt (csak Légierő): 44,785 fő
megsebesült, sérüléseibe belehalt (csak Légierő): 3,787 fő
fogságba került (csak Légierő): 33,414 fő
fogságban meghalt (csak Légierő): 2,783 fő
bevetés közben eltűnt (csak Légierő): 6,495 fő
közülük szolgálatra visszatért: 5,441 fő

(Pósfai Ilona és Bokor Nándor)

About H2X Radar

(482nd Bomb Group)

Radar Dome on B-17

In August 1940, Churchill directed a team to develop a system using radar technology in aircraft similar to ground based radar that could see through heavy weather and overcast that was common over Europe and England during the winter months. Bomb Through Overcast (BTO) operations would allow for operations through the fog of winter rather than be grounded by weather. The British version of this radar was H2S developed by British Telecommunication Research and was installed on the Halifax, Sterling and Lancaster bombers for night time raids on German targets. At 10 centimeters frequency, the operator could identify land, water and cities from 25,000 ft. with a 50 miles radius.

The American version of this radar was developed by the Massachusetts Institute of Technology (MIT-H2X) and used a 3 centimeter frequency, and when developed was installed on B-17 Pathfinders of the 8th Air Force stationed in England. A retractable radar dome fitted just forward of the nose wheel was described as looking: "Mickey Mouse" by Major Fred Raso who lead a group of the first B-17s (12 ea.) to England with this devise installed in 1943. For those crewmen who sat at the equipment looking at the scope, the name then evolved into "Mickey Operator". By 1945, the lead aircraft of the 485th Bomb Group (B-24s) had been fitted out with this radar equipment and it was mentioned as "having difficulties in holding the target in his scope" in the Mission Narrative of the 485th. Bomb Group during the Events of March 4, 1945 over Szombathely.

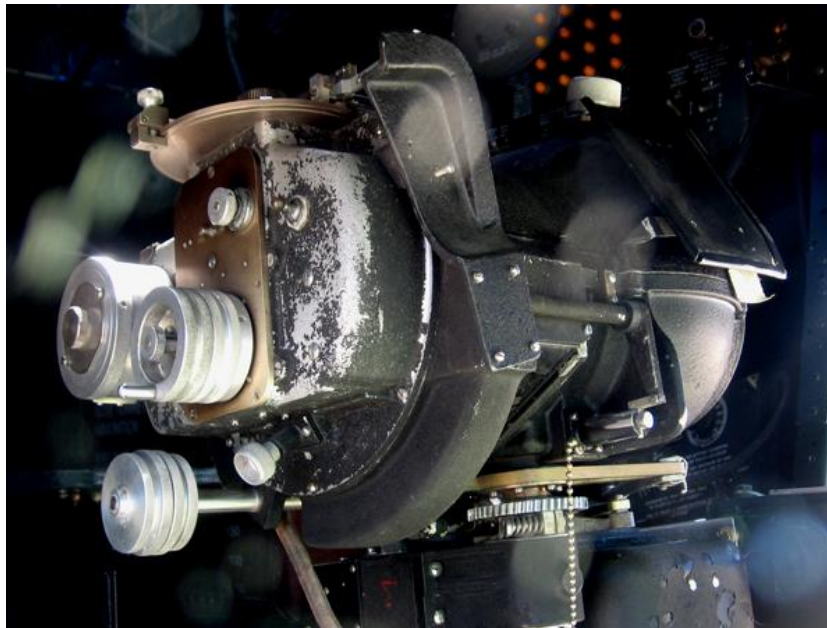
(482nd Bomb Group)

Churchill megbízott egy csoportot a radar technológia kidolgozásával bombázó repülők számára a szárazföldön használt radar mintájára 1940 augusztusában, amely keresztül tudott hatolni az Európát (Angliát is beleértve) gyakran borító sűrű téli ködön. A Bomb Through Overcast (BTO) program lehetővé tette a borús téli időben való bombázást, s nem kellett a tisztább légköri viszonyokra várakozni. A British Telecommunication Research vállalat dolgozta ki az H2S Radar angol változatát, amelyet beszereltek a Halifax, Sterling és Lancaster bombázókba Németország éjszakai támadásához. A 10 cm frekvenciával működő radarral meg tudták különböztetni a földet a víztől, és felismerték a városokat 25000 láb magasságból 50 mérföldes körzetben.

A Massachusetts Institute of Technology dolgozta ki a radar amerikai változatát (MIT-H2X) 3 cm-es frekvenciával, s az Angliában állomásozó 8-as Légierők B-17-es Pathfinder gépeit felszerelték vele. Fred Raso főhadnagy vezette az első B-17-es csoportot (12 gép) Angliába ezzel a műszerrel ellátva 1943-ban. Ő nevezte el Mickey Mouse-nak az első kerék előtt található visszahúzzható radar kupolát. Így a műszert kezelő személyt elnevezték "Mickey operator"-nak. A 485-ös Bombázó Csoport vezérgépében is működött ez a műszer 1945-ben, de ahogy a 485-os csoport Bevetési Jelentésében olvasható, nehezen tudták a célpontot a radar lencséjében szemmel tartani Szombathely felett az 1945. március 4-i bombatámadás alatt.

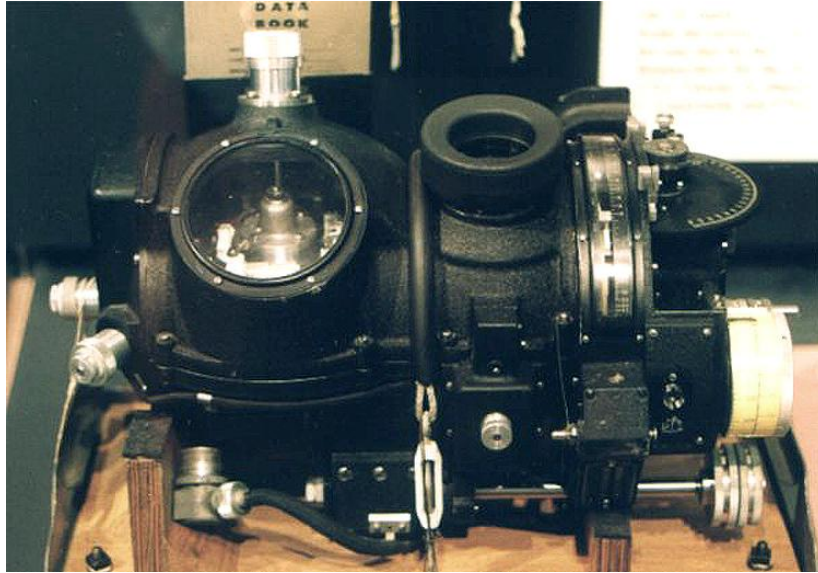
(Magay Elizabeth)

The Norden Bombsight

Bottom View

(Collings Foundation)

Top View

(486 BG - Holand Collection)

Szombathely: Oct. 7, 1944

(461st. B. G.)

B-24 Photo Album

The last flying B-24 J (#252534) bomber in a non-painted version

A WW2 photograph of a B-24 as it would have looked in the skies over Szombathely on March 4, 1945.

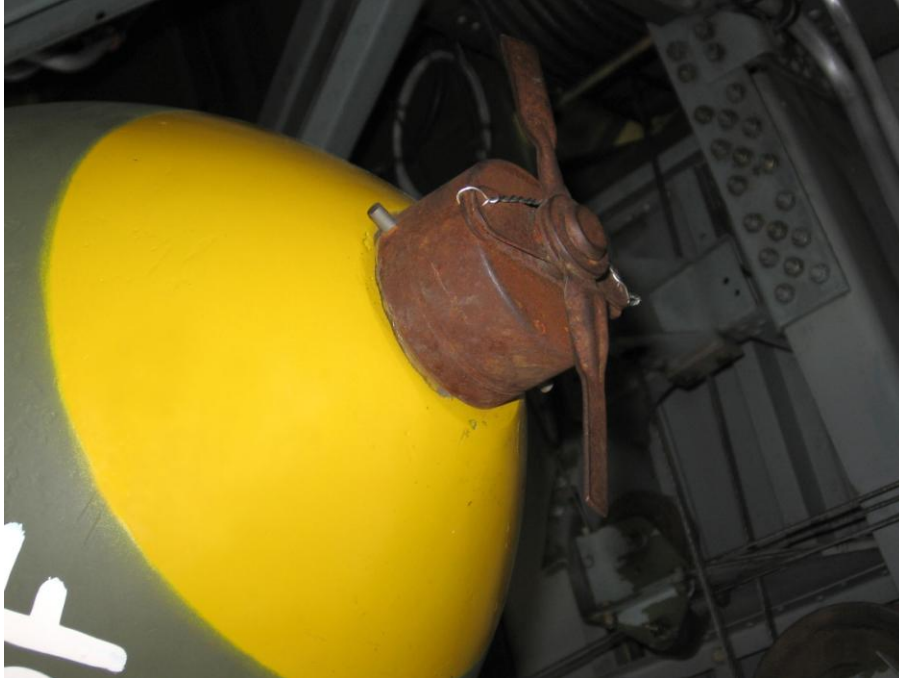
The Collings Foundation B-24 J today with a new paint scheme.

The 500 Pound General Purpose Bomb

The 500 pound General Purpose munition was used extensively during World War II by the Army Air Corps. It was considered most effective as a Fragment/Explosive weapon and it was well suited for its Penetration and Anti-Personal capability. The bombs steel casing and mechanism was about 50% of its weight and the remaining cavity was filled (in this case) with RDX material which is an extremely high nitramine explosive. It was considered a DUMB bomb and had no internal guidance system. The bomb had two fuses (one in the nose (.1) and one in the tail which was usually set to a delay of (.01) of a second. As the bombs were released out of the Bomb Bay, they would rotate to a vertical position (in free fall) due to the drag of the tail assembly. In the next image you can see a nosepiece with propeller that would begin to spin while the bomb fell breaking a small wire internally that would allow the arming of the bomb and become a live munition. The fuseing mechanisms were added just prior to the loading of bombs into the Bomb Bay of the aircraft for safety. RDX: Royal Demolition eXplosive

Specifications: Length: 44" +Tail Assy: 13.73"
Circumference: 45" Dia: 14"
Weight: 500 lbs.

Az általános célú 500 fontos bomba

Az Amerikai Légierők nagymértékben alkalmazták az 500 font súlyú általános célú hadianyagot a második világháború folyamán. Leghatékonyabb tulajdonsága volt a repeszhatás/robbanás, valamint nagyon alkalmas volt a behatolásra és mint harci fegyver. Az acél burkolat és a gyújtószerkezet a bomba súlyának körülbelül felét alkotta; a másik felét a rendkívül magas nitramine tartalmú RDX robbanóanyag töltötte ki. Amiért a bomba nem rendelkezett belső vezérlő szerkezettel, elnevezték BUTA bombának. Kettős gyújtású volt a bomba szerkezete: egyik gyutacs az orrában .1 másodpercre, a másik pedig a farkában .01 másodpercre volt időzítve. A bombák a tartóból való kieresztésük után függőleges helyzetbe fordultak (szabadon esve egyenként, nem összeláncolva) a fark szerkezet légellenállása következtében. Az orrszerkezet propellere látható a következő képen, amely pörögni kezdett a bomba lefelé zuhanása közben, elszakítva egy belső drótot, s ezzel robbanóképessé téve a bombát. A gyújtószerkezetet csak közvetlen a bombák repülőgépbe rakása előtt szerelték fel biztonsági okokból. RDX: Royal Demolition Explosive.

Méretei:

Hossza: 44 hüvelyk plusz a fark szerkezet 13.73 hüvelyk

Kerülete: 45 hüvelyk Átmérője 14 hüvelyk

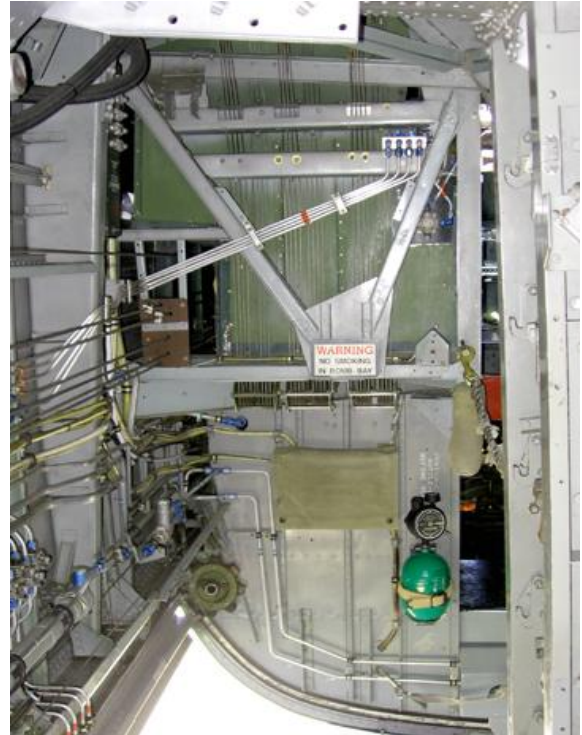
Súlya: 500 font

(Magay Elizabeth)

The 9 inch Catwalk in the Bomb Bay

B-24 Bomb Bay

Taking Flak (U.S. A.F.)

Going Down (464th)

Flying in Formation (U.S.A.F.)

Early War Production (U.S.A.F.)

(486th Bomb Group)

A cluster of 500 lb. bombs (a mixed load) being dropped over Europe during WW2. Note the smoke bomb at the right for tracking the cluster, the two cylinder incendiaries at the top and the nose propellers starting to spin to set the fuse in the bombs as they turn nose down. H2X radar was used through the cloud cover to identify the target area. This cluster has just left the bomb bay in free fall (bombs were never chained together). The aircraft used in this image was probably a B-17 used by the 8th Air Force over Europe. Target is unknown.

Egy kötegben leejtett 500 fontos bomba (vegyes rakomány) Európa felett a második világháború folyamán. Figyelemre méltó a jobbról látható füstölgő gyújtóbomba, amely az egy kötegben leejtett bombák útját jelzi; a két hengeres gyújtószerkezet; a forgó orr-propeller, amelynek célja a gyújtás elindítása volt a bomba függőleges helyzetbe fordulásakor. A felhőkkel borított célpontot a H2X radar segítségével azonosították. A fényképen a bomba tartóból éppen kiejtett szabad esésben lévő bomba köteg látható (sohasem láncolták össze a bombákat). Az itt illusztrált bombákat valószínűleg az Angliában állomásozó 8. Légierők B-17-es gépéből oldották ki. A célpont ismeretlen.

(Ekler Erika)

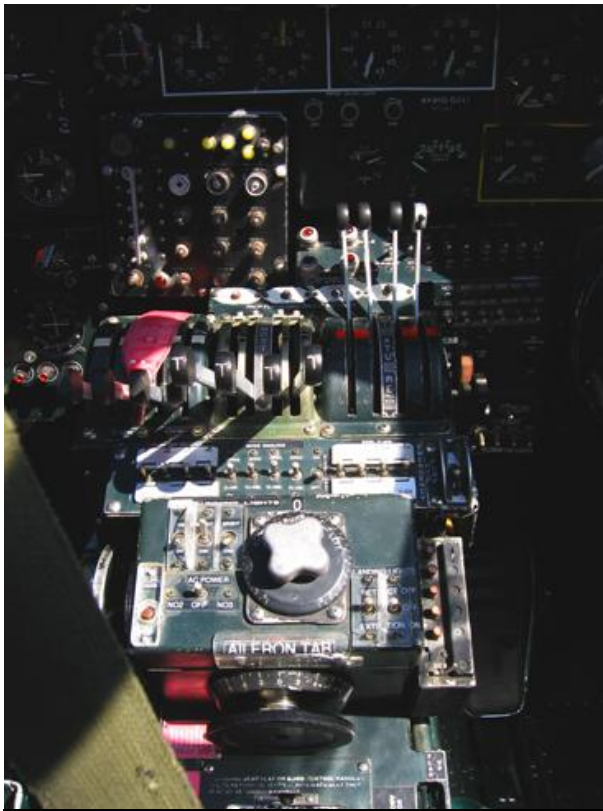

Above (Pilots Position)

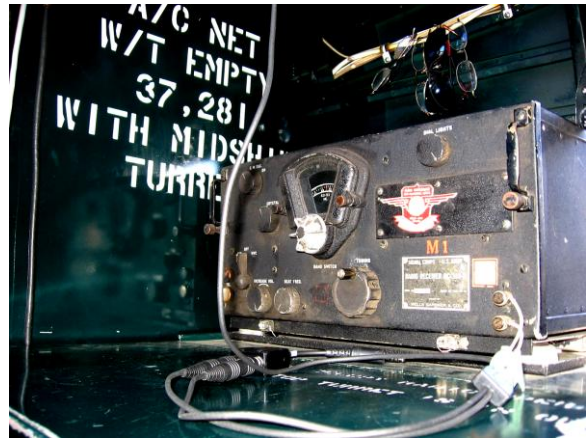
Below (Co Pilots Position)

Center Console Controls

Right side: Radio Operators Receiver with Transmitter just below the shelf.

Final Statement

For now the information found on the Web Site has dealt with the events of March 4, 1945 and in particular the Cathedral of Szombathely. I must admit that I have at some times wander into other areas that give insight into the conditions of the time in 1945 and the personal experiences of others who may have been involved with these difficult days. As I find new material or images that may be relative to the experience, I would not hesitate to update or supplement the information that can now be found here on this Web Site.

But looking ahead, I want to tell a new story now that is just as important and certainly involves the cathedral and the city. But more importantly, there is a fantastic story that needs my attention now and that I would like describe and relate too, and that is the overwhelming and tremendous story of the citizens of Szombathely who in two short years rebuilt the cathedral with the sweat of their labor and hands and the giving of their first Forint to the Reconstruction Work. Their sacrifice in these times of great hardship and fear, did not dissuade them from answering the call from the Bishop and the Cardinal then, to come and give of what you can to the "Great Work Ahead". The answer of course was overwhelming sacrifice by the Szombathely faithful to roll up their sleeves and respond to the great calling. Everyone there formed the human chains, including my wife as a young girl, her sisters and brothers, on top of the towering walls without fear and in the faith of God, brick by brick, handed down the pieces of remaining damage from atop the cathedral after the bombs destruction. Like many others, of the city who joined these human chains, there lies within a very human and magnificent story of determination and belief, that probably could not be matched ever again.

But in telling this story, I am going to need the help of the Citizens of Szombathely now with old photographs, perhaps even documents held by the families now, and written short descriptions of their personal experiences. Because of the barrier of languages, I will need your help in TRANSLATIONS from the younger of age there who know English, who can now make their contributions via E-mail. Perhaps they were not alive then but feel today, as I feel now, there is a great story here within the history of the cathedral and the city, in these modern times, that needs to be told. Hungarian and English Biographies will be posted up as they are completed and made available. This writer here is not Hungarian nor speaks the language. Pictures, of course are universal in nature.

As an example, there were many workmen who dedicated two years of their lives in reconstructing the cathedral from 1945-1947. These skilled craftsmen, who dedicated their abilities to the rebuilding of the cathedral and in return received small amounts of monies of the time (in Pengős), and a allotment of food, (by caloric count), for their families. Who were these men? Where did they come from? What of their families, do we know anything today? I surmise now, that very little of their sacrifices is known and I would like to change this now with the help of YOU, the citizens there in Szombathely.

There is one photograph that I know of and this was taken on or about the time of the Rededication and is included below. However, there remains a trace of the workmen's contribution to this great effort in the form of payroll entries from the period. This small snapshot from a time 65 years ago, that requires us now to make known their selfless giving to the church. (Photographed enhanced with Photoshop, by Adobe)

Záró megjegyzések

A honlapon található információk egyelőre az 1945 március 4-ének eseményeivel, különösen a szombathelyi Székesegyházzal foglalkoztak. Be kell vallanom, hogy időnként elkalandoztam más területekre is, amelyek bepillantást nyújtanak a korszakba, eme nehéz napokat átélők személyes tapasztalataiba. Ahogy új, ide kötődő anyagokat vagy képeket találok, fel fogom tölteni őket a honlapra.

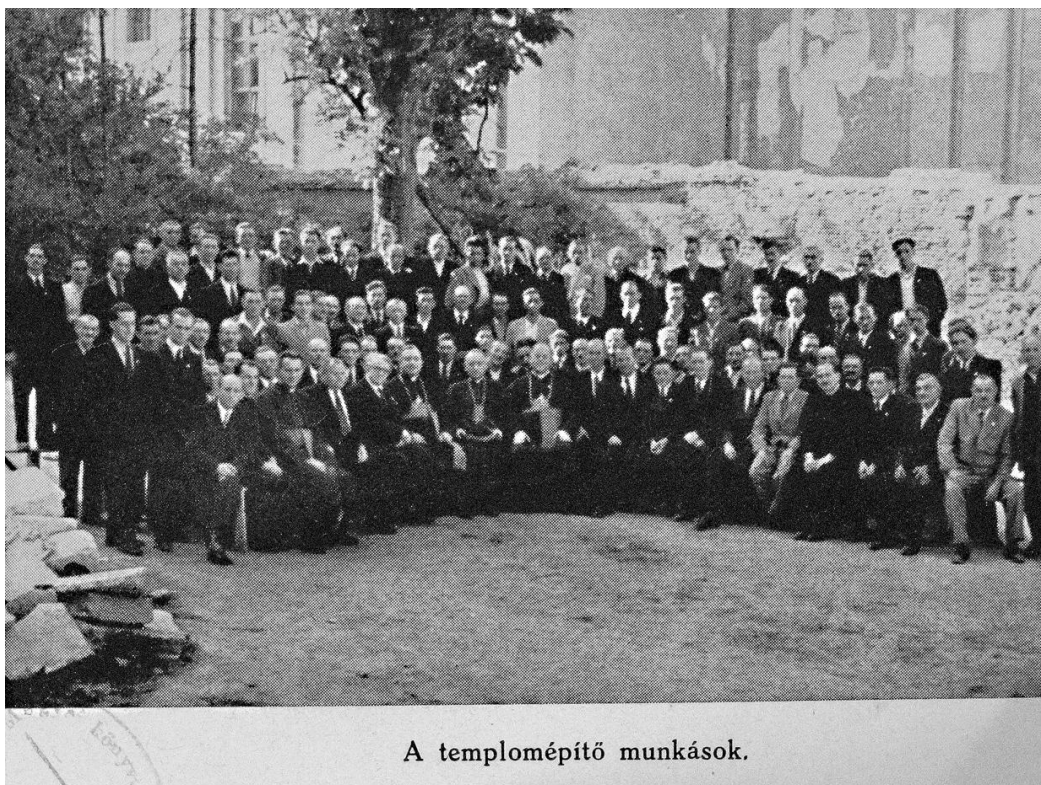
De előretekintve, egy új történetet szeretnék most elmondani, amely éppoly fontos, és nagyon is kötődik a városhoz és a Székesegyházhoz: szeretném leírni, milyen lenyűgöző, csodálatos, hogy Szombathely polgárai két rövid év alatt két kezük munkájával, verejtékükkel, és első forintjaikat erre a célra áldozva újjáépítették a Székesegyházat. A püspökük és a hercegprímás hívására, félelmeikkel és a nagy nehézségekkel nem törődve tettek meg minden tőlük telhetőt a „Nagy Ügyért”. Az emberek (köztük kislányként a feleségem, testvéreivel) láncot alkotva, mély hittel dolgoztak a magas falakon, téglánként bontva le a bombatámadást szenvedett Székesegyház sérült részeit. Ezeknek az embereknek a története páratlan példát ad eltökéltségből és hitből.

Ennek a történetnek a leírásához azonban szükségem lesz Szombathely polgárainak segítségére, régi fényképeikre, esetleg régről megőrzött dokumentumokra, valamint személyes élményeik rövid leírására. A nyelvi akadályok miatt a FORDÍTÁSOKBAN is szükségem lesz segítségre, különösen az angolul jól tudó fiatalabb korosztály részéről. Ők, ha még nem is éltek akkoriban, talán hozzám hasonlóan úgy vélik, hogy a Székesegyház és a város történelmének egy nagyszerű fejezete vár itt még elmesélésre. Az elküldött életrajzok folyamatosan fognak felkerülni a honlapra magyarul és angolul. E sorok írója nem magyar, és nem is beszél a nyelvet. A képek természetesen jellegükénél fogva egyetemes érvényűek.

Példaként megemlítem, hogy számos szakmunkás volt, aki 1945 és 1947 között két évet a Székesegyház újjáépítésére áldozott az életéből. Ezek a képzett mesteremberek teljes tudásukkal az újjáépítés ügyét szolgálták, és viszonzásul csupán csekély fizetséget és családjuk részére élelmiszer-fejadagot kaptak. Kik voltak ezek az emberek? Honnan érkeztek? Mit lehet tudni mostani családjukról? Feltételezésem szerint vajmi keveset lehet tudni önfeláldozó munkájukról, én pedig az ÖNÖK, szombathelyi lakosok segítségével szeretném mindezt most megváltoztatni.

Egyetlen fényképről van tudomásom, ez pedig az Újjászentelés ideje körül készült. (Az alábbiakban közlöm ezt a fényképet.) Hátramaradt azonban egy dokumentum is, amely a mesteremberek munkájáról tanúskodik: egy abból az időszakból származó fizetési lista. Itt látható az a 65 éve készült csoportkép, amely a templomot önzetlen munkájukkal segítők csoportját ábrázolja.

(Pósfai Ilona és Bokor Nándor)

A templomépítő munkások.

(Cathedral Archives cir. 1947)

From the families now in Szombathely, I ask that you research your family photo albums there (in Szombathely) for a snapshot of the workman mentioned below, perhaps with his family, and to contribute a short biography from where he came or lived. And in your research, perhaps you may uncover also a photograph of the cathedral taken in this 45-47 period of time, of the damage or the re-construction period, and especially the two days of Rededication and Congress in 1947. From the Payroll Records of: Nov. 1-7, 1945, Dec. 13-19, 1945, and June 3-9, 1946 the following names are recorded as having worked at the cathedral in these periods. There were other workmen in other periods of this time period '45-'47 who are not included in this list and I would be happy to add any additional names as I receive your contributions to this Website or as I find in other work sheets. In the years ahead I trust that we can discover together more about the "Workmen of the Cathedral" during the Reconstruction Period as I move ahead. Remember to provide an English version of your biography to speed up the posting of your submission to the Web Site as I do not have a staff here.

A Szombathelyen élő családoktól azt kérem, hogy ha felismernek valakit az alábbi listán szereplő nevek közül, kutassanak fel az illetőről egy fényképet a családi fotóalbumokban (esetleg olyat, amely a családja körében mutatja), és írjanak róla egy rövid életrajzot, amely tartalmazza, hogy az illető honnan érkezett, vagy hol lakott. Reményeim szerint a kutatások során előkerülhetnek olyan fényképek is, amelyek a Székesegyházról készültek ebben az 1945-től 1947-ig terjedő időszakban, és amelyeken a károk, az újjáépítés munkálatai, illetve különösen az

Újjászentelés két napja (1947) látszik. Az alábbi névlista az 1945. nov. 1-7, 1945. dec. 13-19 és 1946. jún. 3-9 közötti időszak fizetési listáit összesítve készült, tehát az ezekben az időszakokban a Székesegyháznál dolgozókat sorolja fel. Más mesteremberek is dolgoztak az újjáépítésen 1945 és 1947 között, csak nem az említett időszakokban, akiknek a neve nem szerepel az alábbi listán. Örömmel egészítem ki a listát újabb nevekkal, amennyiben önöktől erre vonatkozó információkat kapok, vagy más fizetési listákra bukkanok. Reményeim szerint közös erővel még sok mindent felfedezhetünk a „Székesegyház újjáépítő munkásairól” az elkövetkező években. Mivel személyzet nem áll itt a rendelkezésemre, a honlapra felkerülés meggyorsítása érdekében ne felejtsek el elküldött életrajzukat angol nyelven is mellékelni.

(Pósfai Ilona és Bokor Nándor)

Név /	Munkahét /	Foglalkozás /	Órák /
<u>Workman</u>	<u>Time Sheet Date</u>	<u>Craft</u>	<u>Hours</u>
Balogh András	Jun 3-9, 1946	Segéd munkás	48
Beer Ferenc ifj.	Jun 3-9, 1946	Kőműves	48
Benkehazi Károly	Nov 1-7, 1945	Segéd munkás	32
Berkes László	Jun 3-9, 1946	Segéd munkás	48
Biezo Jenő	Nov 1-7, 1945	Segéd munkás	41
Biro János	Jun 3-9, 1946	Segéd munkás	19
Biro Kálmán	Nov 1-7, 1945	Kőműves. Segéd munkás	41
Bokan Vendel	Nov 1-7, 1945	Kőműves. Segéd munkás	44.5
Bosze János	Nov 1-7, 1945	Segéd munkás	14
Csanics Erne	Dec 13-19, 1945	Ács.	17
Csidei József	Nov 1-7, 1945	Kőműves. Magasállványon dolgozott.	27
Csoppenszki Lasz	Nov 1-7, 1945	Segéd munkás	41
Dercsak Rezső	Jun 3-9, 1946	Kőműves	48
Derdak István	Nov 1-7, 1945	Segéd munkás	41
Edenhoffer Frigy	Nov 1-7, 1945	Segéd munkás	41
Famauf Lajos	Nov 1-7, 1945	Kőműves. Magasállványon dolgozott.	35.5
Fendrich Ferenc	Nov 1-7, 1945	Kőműves. Magasállványon dolgozott.	41
Fritz József	Nov 1-7, 1945	Segéd munkás	44.5
Gamauf Lajos	Dec 13-19, 1945	Ács.	36.5
Gombas János	Nov 1-7, 1945	Segéd munkás	27
Heisz József	Jun 3-9, 1946	Kőműves	48
Heisz Lipót	Jun 3-9, 1946	Ács munka	48
Hertelendi József	Dec 13-19, 1945	Kőműves. Magasállványon dolgozott.	36.5
Hertelendy József	Dec 13-19, 1945	Kőműves.	20
Hober Antal	Nov 1-7, 1945	Segéd munkás	41
Holtczmuller, Ist.	Nov 1-7, 1945	Kőműves. Segéd munkás	44.5
Holtezmuller Pál	Nov 1-7, 1945	Segéd munkás	41
Hornath Ferenc	Nov 1-7, 1945	Anyagkezelő	
Horvath Ferenc	Jun 3-9, 1946	Habarcskészítők. (Anyagkezelő)	

Név /	Munkahét /	Foglalkozás /	Órák /
Horvath István	Nov 1-7, 1945	Kőműves. Segéd munkás	41
Horvath József III	Nov 1-7, 1945	Kőműves. Segéd munkás	45
Horvath József IV	Nov 1-7, 1945	Kőműves. Segéd munkás	41
Horvath Sándor	Nov 1-7, 1945	Segéd munkás	41
Huszar Gyula	Jun 3-9, 1946	Segéd munkás	48
Illes Imre	Nov 1-7, 1945	Kőműves. Magasállványon dolgozott.	14
Ivan József	Jun 3-9, 1946	Segéd munkás	48
Jakab Ferenc	Dec 13-19, 1945	Ács.	56.5
Jonas József	Jun 3-9, 1946	Segéd munkás	48
Kaman János	Jun 3-9, 1946	Kőműves	48
Kapper Rezső	Dec 13-19, 1945	Ács.	40
Kasper Sándor	Dec 13-19, 1945	Ács.	44.5
Kiss József	Dec 13-19, 1945	Ács.	56.5
Kogler József	Nov 1-7, 1945	Kőműves. Magasállványon dolgozott.	39.5
Kohl Ferenc	Jun 3-9, 1946	Kőműves	48
Kolonics Antal	Nov 1-7, 1945	Kőműves. Magasállványon dolgozott.	41
Kolonics József	Nov 1-7, 1945	Munkavezető	54
Koroknai József	Jun 3-9, 1946	Segéd munkás	48
Kovács Bertalan	Jun 3-9, 1946	Segéd munkás	48
Lagler János	Jun 3-9, 1946	Ács munka	38.5
Lakatos Ferenc	Nov 1-7, 1945	Segéd munkás	41
Lakner István	Nov 1-7, 1945	Kőműves. Segéd munkás	41
Maitz Antal	Dec 13-19, 1945	Ács.	36.5
Maitz Ferenc tan.	Dec 13-19, 1945	Ács.	24
Maitz Ferenc s.	Dec 13-19, 1945	Ács.	24
Maitz József	Dec 13-19, 1945	Ács.	44.5
Mandl József	Dec 13-19, 1945	Kőműves. Segéd munkás	20
Marko István	Nov 1-7, 1945	Kőműves. Magasállványon dolgozott.	32
Megyeri János	Jun 3-9, 1946	Ács munka	48
Molnar János	Dec 13-19, 1945	Kőműves.	20
Nagy István I.	Nov 1-7, 1945	Segéd munkás	41
Nagy István II.	Nov 1-7, 1945	Segéd munkás	41
Neuvirth Imre	Dec 13-19, 1945	Ács.	8
Novak Jenő	Dec 13-19, 1945	Kőműves.	20
Novak Jenő	Dec 13-19, 1945	Kőműves. Magasállványon dolgozott.	36.5
Pajor József	Dec 13-19, 1945	Asztalos munka	44.5
Pálaczkai István	Jun 3-9, 1946	Segéd munkás	48
Papp Ferenc	Nov 1-7, 1945	Kőműves. Magasállványon dolgozott.	27

Pek István	Nov 1-7, 1945	Kőműves. Segéd munkás	23
Petz Ferenc	Nov 1-7, 1945	Kőműves. Magasállványon dolgozott.	14
Polgar JIstván	Jun 3-9, 1946	Kőfaragó	48
Pradalics Lajos	Nov 1-7, 1945	Segéd munkás	41
Princzinger Lajos	Jun 3-9, 1946	Segéd munkás	48
Randveg Antal	Jun 3-9, 1946	Kőműves	48
Ringhoffer Endre	Nov 1-7, 1945	Segéd munkás	41
Ringler János	Nov 1-7, 1945	Kőműves. Segéd munkás	41
Sándorfy Mihály	Jun 3-9, 1946	Segéd munkás	48
Sarang Ferenc	Dec 13-19, 1945	Ács.	36.5
Simon János	Jun 3-9, 1946	Segéd munkás	38.5
Somogyi Győző	Jun 3-9, 1946	Kőműves	48
Stahl József	Nov 1-7, 1945	Kőműves. Magasállványon dolgozott.	27
Stahl József	Dec 13-19, 1945	Ács.	44.5
Stampf János	Nov 1-7, 1945	Kőműves	34.5
Strobl Szilárd	Nov 1-7, 1945	Segéd munkás	41
SzakÁcs Ottó	Nov 1-7, 1945	Segéd munkás	27
Szalai István	Dec 13-19, 1945	Kőműves.	20
Szalai István	Dec 13-19, 1945	Kőműves. Magasállványon dolgozott.	36.5
Szalai Jenő	Nov 1-7, 1945	Segéd munkás	41
Szelinger Ferenc	Nov 1-7, 1945	Kőműves. Segéd munkás	32
Tamas György	Dec 13-19, 1945	Kőműves.	20
Tamas György	Dec 13-19, 1945	Kőműves. Magasállványon dolgozott.	36.5
Temesi Rezső	Dec 13-19, 1945	Ács.	44.5
Vamos Imre	Nov 1-7, 1945	Kőműves. Segéd munkás	41
Varallai János	Jun 3-9, 1946	Segéd munkás	48
Varga Antal ifj.	Nov 1-7, 1945	Segéd munkás	41
Varga Antal ifj.	Jun 3-9, 1946	Segéd munkás	38.5
Varga János	Nov 1-7, 1945	Segéd munkás	41
Varga Jenő	Nov 1-7, 1945	Kőműves. Segéd munkás	41
Zsiray László	Jun 3-9, 1946	Kőfaragó	48

(Pósfai Ilona és Bokor Nándor)

I wish to thank all of viewers to this Website for their interest in this work and I look forward to moving ahead to the second and concluding portion of my research: "The Reconstruction Years".

Project Manager

Szeretném megköszönni a honlap látogatóinak, hogy megtisztelték érdeklődésükkel. Lelkesedéssel fogok bele kutatásaim második, egyben utolsó fázisába, amely „Az újjáépítés éveit” címet viseli.

Kutatásvezető

(Pósfai Ilona és Bokor Nándor)

If you have any questions, comments or suggestions, please contact our project manager by [email](mailto:march4_1945project@earthlink.net) (Ctrl+Click) at: march4_1945project@earthlink.net.